

REPUBLIKA

ROK XVI.

LÓDŹ. CZWARTEK, 6 PAŹDZIERNIKA 1938 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 74

PREZYDENT BENESZ USTĄPIŁ

Gen. Syrový pełni zastępczo funkcje prezydenta Czechosłowacji Rekonstrukcja państwa i zmiana polityki zagranicznej

PRAGA, 5 października.

(P.A.T.) Czeskie biuro prasowe oficjalnie komunikuje: Dzisiaj popołudniu prezydent Benesz ustąpił ze stanowiska, zawiadamiając o swej decyzji listem premiera Syrovego. Przy ustąpieniu z urzędu prezydenta republiki dr. Benesz wystosował do premiera Syrovego list, w którym stwierdza m.in. iż ustępuje ze względu na to, że jego osoba może być przeszkodą do ewolucji, jaką nowe państwo przejść musi, w szczególności zaś ze względu na konieczność ustalenia dobrych stosunków z sąsiadami.

Prezydent republiki dr. Benesz wygłosił przemówienie przez radio, w którym rozwinął motywy przytoczone w liście, skierowanym do premiera Syrovego.

Premier gen. Syrový wygłosił o godz. 17-ej przez radio deklarację rządową, w której m. in. oświadczył, iż pierwszym zadaniem nowego rządu będzie rekonstrukcja państwa i jego polityki zagranicznej.

LONDYN, 5 października.

Reuter donosi z Pragi, że po ustąpieniu Benesza tymczasowe funkcje prezydenta pełnić będzie premier gen. Syrový. Wybór nowego prezydenta nastąpi przez zgromadzenie narodowe, złożone z izby poselskiej i senatu.

Co przyspieszyło decyzję prez. Benesza Kryzys czechosłowacki zostanie rozwiązany dopiero po uwzględnieniu żądań Słowaków i Węgrów Wrażenie w kołach politycznych Warszawy

Warszawa, 5 października.

Wiadomość o dymisji prezydenta Czechosłowacji dr. Edwarda Benesza nie zaskoczyła warszawskich kół politycznych, gdyż naogół tej decyzji dr. Benesz oczekiwało już od kilku dni.

Sprawozdawcy polityczni i dziennikarze, którzy przybyli do Warszawy w ostatnich dniach, zapowiadali tę decyzję, jednakże — wyrazili przekonanie, iż nastąpi to w czasie nieco późniejszym, a mianowicie po dokonaniu reorganizacji terytorjalnej i konstytucyjnej Czechosłowacji a przede wszystkim po przeprowadzeniu plebiscytu na terytoriach niemieckich i polskich.

Fakt, iż dr. Benesz postanowił zrezygnować ze stanowiska prezydenta republiki czechosłowackiej wcześniej aniżeli się tego powszechnie spodziewano — przypisuje się ostatniemu zdecydowanemu wystąpieniu Słowaków, co miało wpłynąć w sposób ostateczny na przyspieszenie tragicznej decyzji dr. Edwarda Benesza.

Sam fakt ustąpienia dr. Benesza uważają warszawskie koła polityczne, zblizowane do ministerstwa spraw zagranicznych za dowód całkowitego bankructwa idei centralistycznej Czechosłowacji, której naczelnym promotorem był dr. Benesz.

Rezygnacja dr. Benesza daje poza tym zarówno zbliżonym do rządu kołom politycznym jak i prasie warszawskiej, stojącej blisko ministra spraw zagranicznych asumpt do jeszcze bardziej zdecydowanego poparcia żądań węgierskich i słowackich.

Większa część dzienników warszawskich, pozostających w bliskim kontakcie z MSZ, stwierdza mianowicie, iż

USTĄPIENIE DR. BENESZA JEST POWODEM DALSZEGO TRWANIA KRYZYSU CZECHOSŁOWACKIEGO.

Słowacy ogłaszają niepodległość?

Dzisiaj zapadną decydujące uchwały w Zilinie

(Pat) We czwartek, dnia 6 bm zbierze się w Zilinie komitet wykonawczy słowackiej partii ludowej ks. Hlinki. Staje on przed decyzjami o zasadniczej wadze wobec rozkładu dotychczasowego państwa czechosłowackiego. Na stroje w najszerszych masach słowackich krystalizują się w dążeniach do zagwarantowania Słowakom osiągnięcia całkowitej niezależności. W sytuacji, która wytworzyła się po doświadczeniach ostatnich lat 20-tu i faktach, jakie przyniosły dni ostatnie, dążenia te nabrały szczególnej siły. Wczorajsze ustąpienie min. Czernego było konsekwencją zerwania rokowań między Słowakami a Praga.

(Pat) W sferach politycznych słowackich, które w obecnej koniunkturze zdecydowane są szukać zagwarantowania niepodległości słowackiej, z zadowoleniem komentowane są wiadomości, iż zarówno Polska jak i Węgry przychylnie ustosunkowują się do niepodległości słowackiej i gotowe są udzielić niepodległemu państwu słowackiemu gwarancji.

Nowa nota węgierska do Pragi

Węgry domagają się niezwłocznej odpowiedzi na wysunięte żądania

Praga, 5 października

(PAT) Rząd węgierski przesłał dzisiaj rządowi czechosłowackiemu notę, w której wyraża zdziwienie, iż dotychczas zapowiedziana na dz. 4 października przez ministra Krótie odpowiedź na notę węgierską z dn. 3 października nie została udzielona. Dalej nota węgierska zawiera energiczny protest przeciw

Rozwiązanie tego kryzysu, zdaniem pism i osób stojących blisko sfer oficjalnych, może nastąpić tylko w toku integralnego rozwiązania problemu czechosłowackiego, a to rozwiązanie integralne rozumiane jest w oficjalnych sferach warszawskich jako

ZASPOKOJENIE PRETENSJI NIE TYLKO POLSKICH I NIEMIECKICH ALE RÓWNIEŻ WĘGERSKICH I SŁOWACKICH.

Jeżeli chodzi o zaspokojenie pretensji węgierskiej, to sądzi się w Warsza-

wie, iż Węgom powinny przypaść południowe prowincje słowackie, zamieszkałe przez poważne grupy narodowości węgierskiej, liczące łącznie ponad 1 mil. głów oraz cała Ruś Podkarpaska.

Na temat żądań słowackich warszawskie koła oficjalne wypowiadają się mniej zdecydowanie, ale w każdym razie można stwierdzić, iż zdaniem ich **SŁOWACJA POWINNA OTRZYMAĆ PEŁNĄ AUTONOMIE**

w ramach dualistycznego państwa czechosłowackiego.

Tylko takie rozwiązanie terytorialne i konstytucyjne problemu czechosłowackiego może przyczynić się do utworzenia w centrum Europy zdrowej politycznej i jednolitej Czechosłowacji, liczącej bądź co bądź około 10 mil. mieszkańców

Berlin, 5 października.

(Pat) — Wiadomość o dymisji Benesza nadeszła do Berlina w późnych godzinach wieczornych. Wobec tego prasa wieczorna niemiecka nie mogła zająć stanowiska w stosunku do tego wypadku. Polityczne koła niemieckie nie ukrywają jednak dużej satysfakcji, że „mąż stanu”, który doprowadził do katastrofy Czechosłowacji, znikną z horyzontu politycznego.

Delegat węgierskiego min. spraw zagranicznych przybył do Warszawy

Warszawa, 5 października.

(PAT) W dn. 5 października przybył do Warszawy samolotem hr. Csaky, dyrektor gabinetu ministra spraw zagranicznych Węgier i będzie w ciągu dnia 6 bm. przyjęty przez p. ministra spraw zagranicznych.

ko traktowaniu ludności węgierskiej w Czechosłowacji. Nota dzisiejsza określa, że ludność węgierska w Czechosłowacji po uchwałach monachijskich znajduje się w stanie podniecenia, gdyż oczekuje wykonania powziętych postanowień. Z tego też powodu rząd węgierski domaga się natychmiastowego poczynienia odpowiednich kroków.

Wojska czeskie wycofują się z pogranicza Węgier

Armia węgierska wkroczy do miasta Komarno na terenie Czech. — Węgry domagają się wspólnej granicy z Polską

Budapeszt, 5 października. (PAT) Komarno, będące pierwszym miastem, do którego WKROCUJA W NAJBLIŻSZYM CZASIE WOJSKA WĘGIERSKIE, leży u ujścia Wagu do Dunaju. Część miasta, położonego na lewym brzegu Dunaju należy jeszcze do Czechosłowacji. Ludność tej części miasta wywiesiła dziś rano na budynkach i wężach kościelnych chorągwie węgierskie, a na wystawach sklepowych umieszczono podobizny regenta Horthy'ego. Ludność masowo wylęła na ulice, poczym udała się do kościołów, gdzie odśpiewano Te Deum. Następnie tłumy zebrały się po czeskiej stronie mostu, wznosząc okrzyki na cześć Węgier i regenta Horthy'ego. Tak z Komarna, jak i innych miejscowości pogranicznych wojska czeskie wycofały się.

Budapeszt, 5 października. (PAT) Jak donosi węgierska agencja telegraficzna.

WOJSKA CZESKIE WYCOFAŁY SIĘ DZIŚ Z POGRANICZNYCH MIEJSCOWOŚCI

Velkeny, Fene, Harmac i Darnya, położonych w dolinie rzeki Rima. W miejscowości Parkany, położonej po czeskiej stronie Dunaju naprzeciw Esztergom wywieszono dziś flagi węgierskie.

Berlin, 5 października.

(PAT) Niemieckie czynniki międzynarodowe śledzą niezwykle uważnie rozwój sytuacji na terenie Czechosłowacji i to zarówno kwestie wewnętrzno-polityczne Pragi, jak i zagadnienie słowackie, Rusi Podkarpackiej, a przede wszystkim związana z tym kwestie wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Prasa niemiecka ogranicza się jednak do publikowania obszernych depesz na ten temat

z Warszawy, Budapesztu i Pragi, powstrzymując się od własnych komentarzy.

Azhorod, 5 października. (PAT) Na Rusi Podkarpackiej nastąpiło porozumienie wszystkich ugrupowań miejscowych, do którego nie przystąpili jedynie komuniści. Została wysłana do Pragi delegacja z żądaniem plebiscytu, co do przyszłej przynależności państwowej. Jest charakterystyczne, iż do porozumienia przystąpili na-

wet dotychczasowi zwolennicy orientacji proczeskiej.

Rzym, 5 października. (PAT) Minister spraw zagr. hr. Ciano odbył dziś rozmowę z posłem węgierskim bar. Cillanim. Przedmiotem rozmowy była, jak słychać sprawa zażyczenia terytorialnych żądań węgierskich w stosunku do Czechosłowacji.

Berlin, 5 października. (Pat) — Korespondent „Boersen Zei-

tung“ w Budapeszcie dowiaduje się, że nota rządu czeskiego nadeszła już wczoraj i zawiera ona rzekomo odpowiedź pozytywną. Węgry liczą się z symbolicznym zajęciem w czwartek dwóch pogranicznych miejscowości na terytorium obecnie czeskim, a zamieszkałym przez ludność węgierską. Czesi dokonali podobno już dzisiaj przed południem automatycznego opróżnienia miejscowości, zamieszkałych przez ludność węgierską.

Mowa Hitlera w Berlinie

Składa on podziękowanie Mussoliniemu, Chamberlainowi i Daladierowi

Berlin, 5 października. (Pat) W „Sportpalast“ odbyło się dziś wielkie zgromadzenie inauguracyjne tegorocznej akcji niemieckiej pomocy zimowej. Zgromadzenie zajął mł. propagandysta dr Goebbels, który w występie zakomunikował o ustąpieniu prezydenta republiki czeskosłowackiej dra Benesza.

Po ministrze Goebbelsie zabrał głos kanclerz Hitler.

Kanclerz rozpoczął swe przemówienie stwierdzając, że 6 lat jego kierownictwa w państwie należy do okresu najbardziej doniosłego w historii Niemiec. To, co w ciągu tych sześciu lat osiągnął — mówił kanclerz — nie jest wyłącznie moją zasługą, gdyż za mną stał cały naród niemiecki. Szczególnie w ostatnich tygodniach znaczenie tego faktu uwydatniło się, gdyż w imieniu całego niemieckiego narodu mogłem mówić, a gdy zaszła potrzeba, również i rokować. Postawiłem przed sobą wielki cel. W urzędowaniu tego celu tylko dlatego mogłem wierzyć, gdyż byłem przekonany, że za mną stoi cały niemiecki naród, gotowy do wszelkich poświęceń.

W ostatnich tygodniach miesiąca otrzymałem wielką zewnętrzno-polityczną pomoc. Już w poprzedniej swej mowie człowiekowi temu podziękowałem, człowiekowi temu — Benito Mussoliniemu, który okazał się wiernym i wielkim przyjacielem, który stanął za Niemcami. Rzucił on na szalę w decydującej

chwili nie tylko swój autorytet, lecz również i całą potęgę, jaka za nim stoi, a szala ta przechyliła się na stronę rozwiązania sprawiedliwego.

Muszę również podziękować wdumlnym wielkim mężom stanu, którzy w wielkiej godziźnie przyczynili się do rozwiązania jednego z najbardziej palących problemów Europy, ale przede wszystkim należy się podziękowanie narodowi niemieckiemu. Naród ten w ciągu krytycznych dni ani na chwile nie stracił wiary i zaufania.

W krytycznych dniach nie było opanicznych zakupów. Kasy oszczędnościowe nie były obleżone, nie zaszła potrzeba zamknięcia żadnego z banków. Jestem dumny z mego niemieckiego narodu, to też w ciągu kilku dni problem ostatnich tygodni został rozwiązany. Do 10-go października wszystkie obszary niemieckie, które do nas należały, obsadzimy. W ten sposób jeden z najcięższych kryzysów europejskich będzie zakończony i nie tylko w Niemczech, ale i wszędzie indziej będzie się można cieszyć, że nadchodzą święta Bożego Narodzenia będą dla wszystkich świętami pokoju. Dalej kanclerz zwrócił się do społeczeństwa narodowo-socjalistycznego z apelem: „Nikt na świecie nam nie pomoże, jeśli sami sobie nie pomożemy“. To jest nasz dumny program, nasze problemy rozwiązywać samemu i samemu sobie pomagać.

Dalej kanclerz złożył podziękowanie tym wszystkim, którzy musieli porzu-

ROGODNIE SPOGLADAJA W PRZYSZŁOŚĆ
CI CO MAJĄ LOS
Z KOLEKTUR

JWOLANOW

Łódź, Piotrkowska 11 i 72.

Wojska niemieckie obsadziły trzecią strefę w Czechach

Praga, 5 października. (Pat) — W dniu dzisiejszym wojska niemieckie obsadziły trzeci etap trzeciej strefy terenu czeskiego, odstąpionego Rzeszy. Trzecia strefa położona jest, jak wiadomo, w Czechach północno-zachodnich. Z chwilą objęcia trzeciego etapu tej strefy, oddziały niemieckie posunęły się do miejscowości Mniszek w górach kruszcowych, nie dochodząc jednak do Chomotowa.

Berlin, 5 października. (Pat) — Komisja międzynarodowa, po-

wołana w myśl postanowień monachijskich, odbyła dziś posiedzenie. Komisja ustaliła granice obszarów, zamieszkałych przez ludność niemiecką, które w czasie od 7 do 10 października mają być obsadzone przez wojska niemieckie. — Komisja poleciła podkomisji wojskowej ustalić etapy obsadzenia tych obszarów.

Pozatym polecono zarządowi kolejowemu niemieckiemu nawiązać bezpośrednią łączność z zarządem kolejowym czeskosłowackim dla wspólnego rozwiązania zagadnień organizacyjnych w transporcie.

Interpelacja w Izbie Gmin w sprawie polsko-czeskiej

London, 5 października. (Pat) — W Izbie Gmin wygłoszono dziś przez interpelację posełskie dwa za pytania pod adresem premiera w sprawie polsko-czeskiej.

Pierwsze zapytanie, które wygłosił poseł Price z Labour Party domagało się od premiera odpowiedzi: „Czy kwestia zajęcia przez Polskę terytorium czeskiego była w Monachium dyskutowana?“

Drugie pytanie, które zgłosił poseł Shinwell z Labour Party brzmiało: „Czy, gdy potwierdził on w Monachium swe

przyrzeczenie gwarancji terytorialnej, wiedział o zamiarze rządu polskiego zajęcia terytorium czeskiego?“

Na oba te pytania premier udzielił wspólnej odpowiedzi oświadczając: „Ultimatum rządu polskiego, domagające się natychmiastowego odstąpienia terytorium, zostało doręczone rządowi czeskiemu dopiero przed wieczorem 30-go września. Zamiar rządu polskiego zajęcia terytorium czeskiego nie był przeto znany i nie mógł być omawiany przez przedstawicieli czterech mocarstw w Monachium 29 września.“

cił swe stanowiska prace, aby udać się na zachodnią granicę dla stawiania muru z betonu i stali dla bezpieczeństwa całych Niemiec. Z kolei, podziękowania skierował kanclerz dla Niemców Sudeckich, którzy w ciągu 20 lat, będąc w sytuacji niemal beznadziejnej dażyli do Niemiec nigdy nie tracąc wiary w swe wyzwolenie. Teraz są oni już wyzwoleni. Ja sam — mówił kanclerz — rzuciłem okiem na wyzwolone obszary i odniosłem dwa głęboko wstrząsające wrażenia. Przeżyłem już wiele radosnych manifestacji, lecz tu po raz pierwszy widziałem izy radości setek tysięcy ludzi. Widziałem też i drugą rzecz — przeraźliwą nędzę. Gdy w Anglii niektórzy politycy powiadają, że Czechom dzieje się krzywda, to sądzę, że ludzie ci powinni raz zobaczyć jak tam rzeczywistość wygląda. Wiosy stają na głowie gdy się tak prawdę przekreśla. Widziałem w Sudetach całe wsie i miasta niedożywione i wyniszczone. Mamy więc teraz wielką i zaszczytną misję do spełnienia — musimy im pomóc. Mamy za zadanie w ciągu najbliższych lat tę nędzę tam wykorzenić. Chcę aby w ciągu najbliższych lat w tym kraju nie było ani jednego rachitycznego dziecka.

Gdy w narodzie niemieckim trwać będzie zdecydowana i silna wola jedności, to będzie to najlepszą gwarancją pokoju. Jak długo naród niemiecki w świecie trwać będzie w tej jedności, nie poważy się nikt lekkomyślnie rzucić mu wyzwania.

Kończąc kanclerz oświadczył: Rok 1938 w historii niemieckiego narodu będzie rokiem największej nieporównanej dumy. Hańbiące karty historii zostały wydarte. Historycy później stwierdzą, że naród niemiecki powrócił do wielkości, odnalazł siebie i honor jego został przywrócony.“

KRÓLOWA URODY

KRÓLOWA WdziEKU

KRÓLOWA EKRANU

DANIELLE DARRIEUX

W PIERWSZYM FILMIE

AMERYKAŃSKIM

„PARYŻANKA“

Zgon prof. Mariana Zdziechowskiego

wielkiego uczonego o światowej sławie

Wilno, 5 października.

(Pat) Dziś o godz. 20-ej zmarł w Wilnie w klinice chirurgicznej USB, po długiej chorobie b. rektor i profesor honorowy USB, dr. Marian Zdziechowski, wielki uczonego o światowej sławie.

Śp. Marian Zdziechowski urodził się w r. 1861 w Nowosiólkach, ziemi mińskiej.

W ciągu swego pracowitego życia śp. dr. Marian Zdziechowski ogłosił drukiem ponad 160 prac i rozpraw w językach polskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim.

Osad na zębach jest początkiem kamienia nazębnego i próchnicy. Pasta do zębów Odol usuwa osad i czyni zęby śnieżno białymi.

REKONSTRUKCJA GABINETU CHAMBERLAINA

Do rządu mają wejść również przeciwnicy dotychczasowej jego polityki
Deklaracja angielska o pakcie czterech

Londyn, 5 października.

(Pat) — W brytyjskich kołach politycznych coraz silniej utrwała się przekonanie, że do wyborów powszechnych obecnie nie dojdzie, natomiast pewne kręgi partii konserwatywnej wskazują na konieczność przeprowadzenia rekonstrukcji obecnego gabinetu w sensie przyciągnięcia do rządu tych polityków konserwatywnych, którzy w stosunku do polityki zagranicznej rządu, wysuwali mniej lub więcej poważne zastrzeżenia.

Londyn, 5 października.

(Pat) — W toku dalszej debaty nad porozumieniem monachijskim, kanclerz skarbu sir John Simon złożył dziś w Izbie Gmin bardzo ważną deklarację rządu brytyjskiego na temat stosunku rządu do idei paktu czterech mocarstw.

„Celem polityki premiera i rządu brytyjskiego jest ustalenie, czy możliwe jest zamieszanie utrzymania nieprzebytej przepaści między demokracją i dyktaturą, postaranie się w interesie pokoju europejskiego o zgodne współzycie obu tych systemów obok siebie. O ile natomiast powstaje kwestia czy rząd brytyjski rozważa możliwość ekskluzywnego paktu czterech mocarstw, usiłując z pominięciem innych państw narzucić swą wolę w Europie, to oświadczam w imieniu rządu brytyjskiego z całym naciskiem, że polityka rządu nigdy do tego nie dążyła i nie dąży. Mam nadzieję, że Zw. Sowiecki zgodzi się przyłączyć do gwarancji na rzecz Czechosłowacji. Rząd brytyjski nie ma zamiaru wyłączenia Zw. Sowieckiego z przyszłych rozwiązań po-

koju w Europie. Jeśli istniejące różnice mają być rozwiązane, to winno się to dokonać w płaszczyźnie swobodnej wymiany myśli ze wszystkimi mocarstwami europejskimi tak małymi jak i wielkimi.

Mniejsze mocarstwa są zawsze wartościowymi sojusznikami na rzecz pokoju, a naszym celem jest właśnie umacnianie i skonsolidowanie pokoju w każdym możliwym kierunku. Posiadanie bliskich kontaktów z Francją, Niemcami lub Włochami, nie oznacza bynajmniej, że wykluczone są bliskie kontakty również z innymi państwami”.

Deklaracja sir Johna Simona wywołała poważne wrażenie, albowiem w kołach politycznych podnoszone były w ciągu ostatnich dwóch dni liczne głosy, sprzeciwiające się polityce prowadzącej do paktu czterech mocarstw. Poglądy te go rodzaju zaznaczyły się również wśród niektórych członków gabinetu brytyjskiego i jak zapewniono dziś korespondenta P. A. T. ze źródeł autorytatywnych, gabinet brytyjski jest obecnie jednomyślny co do tego, że nie należy prowadzić polityki, zmierzającej do utworzenia paktu czterech mocarstw i

wyrażenie tego poglądu rządu było zadaniem dzisiejszej deklaracji kanclerza skarbu Sir Johna Simona.

Włoski następca tronu z wizytą w Paryżu

Ma on przybyć w towarzystwie małżonki w dniu 12 października

Paryż, 5 października odprężenia ale i do nawiązania bliższych i serdeczniejszych stosunków z francuskiego, zmierzającą nie tylko do Rzymem, miasto Paryż zwróciło się do

następcy tronu włoskiego ks. Piemontu i jego małżonki Z ZAPROSZENIEM DO PRZYBYCIA DO PARYŻA W DNIU 12 PAŹDZIERNIKA

na uroczystość odsłonięcia pomnika króla Alberta belgijskiego, którego córka jest, jak wiadomo, księżna Piemontu.

Zaproszenie to rada miejska m. Paryża wystosowała w porozumieniu z francuskim ministrem spraw zagranicznych. Prezes rady miejskiej wyraża nadzieję, że zaproszenie to będzie przyjęte i że Paryż będzie mógł gościć w swoich murach następcę tronu Włoch.

W związku z tym w kołach politycznych spodziewają się, że sprawa nie tylko nominacji, ale i wyjazdu nowego ambasadora do Rzymu może nastąpić jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia.

Złotych 1.000.000	3 wygr. po zł. 100.000
Złotych 150.000	6 „ po zł. 75.000
Złotych 125.000	14 „ po zł. 50.000

przeznaczyła 43-cia Loteria Klasowa dla wybrańców Fortuny. Zakup już szczęśliwy los 1-ej klasy w słynnej kolekturze

N. JATKA Piotrkowska 22
Piotrkowska 66
Nowomiejska 1

Interwencja w min. spraw wewnętrznych

w związku z zajściami antyżydowskimi

Warszawa, 5 października.

W związku z zajściami antyżydowskimi na ulicach Warszawy p. Minberg interweniował w poniedziałek u dyrektora departamentu politycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych p. Zyborskiego.

Władze wydały szereg zarządzeń w celu zapobieżenia dalszym wykroczeniom.

Ludność Niemiec

wzrosła o przeszło 14 proc.

W początkach r. b. Niemcy liczyły 67.2 milionów ludności. Po przyłączeniu Austrii i Sudetów, ludność powiększonego państwa wzrosła do 77 milionów, czyli o przeszło 14 proc.

Idealną niemal co do liczby ludności przeciwstawiają sąsiednie państwa: Polska i Francja, których ludność, razem wzięta, wynosi również 77 milionów. Ludność pozostałych 9 otaczających Niemcy państw wynosi razem niewiele ponad 100 milionów.

Prowokacyjne wystąpienie dep. Bergery

w parlamencie francuskim: — Ambasador polski demonstracyjnie opuścił lożę dyplomatyczną

Paryż, 5 października.

(Pat) W czasie wczorajszego posiedzenia izby deputowanych dep. Bergery w mowie swej, popierającej politykę rządu francuskiego, stwierdził, że do zagadnień, które wymagają jeszcze w Europie rozwiązania należą obok sprawy hiszpańskiej i zagadnienia surowców także sprawy Pomorza i Gdańska. W tym miejscu przemówienia deputowanego Bergery, ambasadora Polski opuścił demonstracyjnie lożę dyplomatyczną.

Zajścia antyżydowskie w Karlsbadzie i Chebie

Karlsbad, 5 października.

„Główna kwatery emigrantów” i t. p. Tu i ówdzie można było zauważyć stłuczone szyby. Gdy tylko tłum spostrzeżenia grupy Czechów, dochodzi do demonstrowania wrogich nastrojów, które w czasie ostatnich miesięcy przy ciągłych zajściach, stawały się coraz bardziej podniecone.

napisy: „Żyd — hańbiciel rasy!” lub

Marsz. Smigły-Rydz przemawiać będzie dziś przez radio

Warszawa, 5 października.

(Pat) — Dnia 6 b. m. czwartek, o godzinie 20.30, przemawiać będzie przez radio p. Marszałek Smigły-Rydz.

Władze nie wydają przepustek

na Śląsk Zaolzański

Cieszyn, 5 października.

(Pat) — Delegatura województwa śląskiego przy dowództwie grupy operacyjnej Śląsk, w porozumieniu z władzami administracyjnymi i wojskowymi zwraca się do obywateli z prośbą, by nie organizowali wycieczek do Cieszyna i Śląska Zaolzańskiego, gdyż niezwykle napiw turystów wywołuje niepotrzebne komplikacje. Zaznacza się przy tym, że **ZADNYCH PRZEPUSTEK NA ŚLĄSK ZAOLZAŃSKI NIE WYDAJE SIĘ.**

Obrady polsko-czeskie w sprawie plebiscytu

Wczoraj wojska polskie zajęły resztę powiatu cieszyńskiego Projekt utworzenia oddzielnego województwa dla ziem zaolzańskich

Cieszyn, 5 października.
(Pat) — W dniu 5 b. m. wojska polskie **ZAJĘŁY RESZTĘ POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI POWIATU CIESZYŃSKIEGO**, t. zn. obszar leżący na zachód od linii kolejowej Mosty — Jabłonków — Trzyniec.

Są to okolice przeważnie górskie. — Ludność wieck i mieszkańcy rozrzuconych po górach gospodarstw, którzy już przeważnie w dniu wczorajszym brali udział w manifestacji patriotycznej na cześć armii polskiej w Jabłonkowie, dziś witali owacyjnie wojsko w chwili, gdy zajmowało ono ich strony ojczyste. — Wzruszające i entuzjastyczne powitanie, które widział Cieszyn, Trzyniec i Jabłonkovo, powtarzało się wzdłuż całej trasy przemarszu wojsk polskich.

Rozjemcy polscy, którzy dziś przybyli samochodem do Darkowa, zostali przez miejscową ludność polską obrzuceni kwiatami.

Cieszyn, 5 października.
(Pat) — Według informacji, udzielonych przedstawicielowi PAT. przez burmistrza połączonego Cieszyna Halfara, przemianowywanie ulic w Cieszynie Zaolzańskim postępuje w szybkim tempie naprzód.

Jedną z głównych ulic Cieszyna Zaolzańskiego została przemianowana na ul. Prezydenta R. P. prof. Mścickiego, dawna ulica Strzelnicza przemianowana została na ul. Marszałka Śmigłego-Rydza, rynek przed ratuszem — do niedawna plac Benesza — został przemianowany na plac Pułk. Becka, ul. Dworcowa — na ul. Gen. Bortnowskiego.

Poza tym inne ulice, o ile ich nazwy nie posiadają związku z historią Cieszyna, otrzymują również nowe nazwy.

W ciągu ostatnich 3-4 dni zespolenie administracji miejskiej Cieszyna po obu stronach Olzy zostało ostatecznie dokonane. Na czele poszczególnych działów magistratu Cieszyna przed Olzą. Zatrudnieni dotychczas urzędnicy czescy opuścili swoje stanowiska.

W rozmowie z przedstawicielem P. A. T. burmistrz Cieszyna Halfar potwierdził podawany już przez prasę polską fakt katastrofalnego stanu aprowizacji miasta w chwili przejścia go przez władze polskie. Po zajęciu miasta przez Polaków, pierwszą troską było należyte zorganizowanie dowozu środków żywności. Akcja ta została przeprowadzona z niezwykłą sprawnością i w tej chwili sprawa aprowizacji Cieszyna, jak również całego powiatu cieszyńskiego została całkowicie rozwiązana i odbywa się w normalnym trybie.

Przygody Buffalo Billa

bohatera
Dalekiego
Zachodu
NR. 35 p. t.

Tajemnica Białego Kruka

ukazał się w sprzedaży
CENA 10 GROSZY.

TOWARZYSTWO POPIERANIA BUDOWY SZKÓŁ POWSZECHNYCH
stwarza dobre warunki pracy szkolnej naszym dzieciom.
ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA!
ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 147. III PIĘTRO.

Praga, 5 października.
Po powrocie pociągu polskiego dr. Papee z Warszawy, rozpoczęły się już **WSTĘPNE ROKOWANIA POLSKO-CZECHOSŁOWACKIE** na temat terenów, na których przeprowadzony będzie plebiscyt oraz sposobu przeprowadzenia głosowania plebiscytowego.

Warszawa, 5 października.
Pod przewodnictwem ministra pełnomocnego Arciszewskiego, odbyło się

dzisiaj pierwsze posiedzenie między-ministerialnego komitetu do spraw Śląska Zaolzańskiego. Niemal wszystkie ministerstwa reprezentowane są w Komitecie przez wice ministrów w towarzystwie wyższych urzędników.

Z ramienia prezydium rady ministrów w skład komitetu weszli pp. Poniatowski (sprawy gospodarcze), Paprocki (sprawy mniejszości narodowych) i dr. Paczowski (szef biura prawnego).

Warszawa, 5 października.

W kołach urzędowych istnieje ponoc projekt stworzenia z ziem Zaolzańskich, które wróciły do Macierzy, województwa zaolzańskiego z siedzibą w Cieszynie. W związku z tym zostały by wcielone do nowego województwa niektóre powiaty województwa krakowskiego i śląskiego. — Nowym wojewodą został by mianowany dr. Wolff, który najlepiej zna tamtejsze stosunki i ludzi, z którymi żył, walczył i cierpiał.

Jak wojsko polskie zajmuje Zaolzie

„Komisja rozjemcza“ — Kim jest generał czeski Hrabczyk

Cieszyn, 5 października.
Otrzymałmy ciekawe informacje o technice przekazywania Śląska Zaolzańskiego wojskom polskim.

Ze strony czeskiej do rokowań upoważniony został — jak wiadomo — gen. Hrabczyk delegowany przez szefa sztabu głównego armii czeskiej gen. Krejzego.

Gen. Hrabczyk jest jednym z najzdolniejszych generałów młodej generacji czeskiej. Uważany jest za zręcznego dyplomata wojskowego i świetnego organizatora.

Szczegółem interesującym z b.o-

grafii gen. Hrabczyka jest fakt, że wyższe studia wojskowe odbywał on we francuskiej Akademii Militarnej równocześnie z gen. Bortnowskim, dowódcą śląskiej grupy operacyjnej.

Oba sztaby wyłoniły specjalną komisję mieszaną, która opracowała tryb przekazywania Śląska Zaolzańskiego. Do komisji tej weszli z obu stron wyżsi oficerowie. Chodziło o ustalenie nie tylko techniki przekazywania terytorium, lecz również o kalendarz codziennych czynności.

Polsko - czeska komisja mieszaną, którą nazywają tu ze względu na białe

RANO, W POŁUDNIU, WIECZOREM...

I o każdej porze dnia cera Pani wygląda pięknie, o ile pokrywa ją nieszkodliwy

PUDER HIGIENICZNY

M. MALINOWSKIEGO

Warszawa, Chmielna 4.

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

Czesi nie zwolnili Polaków z armii mimo przyjętych zobowiązań

Mor. Ostrawa, 5 października.
(PAT) Wbrew przyjętym przez rząd czeski zobowiązaniom nie zwolniono dotychczas z wojska żołnierzy narodowości polskiej. Wszyscy zmobilizowani żołnierze narodowości polskiej z terenów zajętych dotychczas przez wojska polskie, pozostają nadal w szeregach armii czeskiej.

Mor. Ostrawa, 5 października.
(PAT) Wbrew zobowiązaniom przyjętym przez rząd republiki i mimo licznych zapewnień władz sądowych, niezwykle opornie posuwa się naprzód sprawa zwolnienia więźniów politycznych narodowości polskiej. Dotychczas wielu aresztowanych pod zarzutem

przestępstw politycznych narodowości polskiej, pozostaje nadal w czeskich więzieniach. Władze sądowe i prokuratorskie tłumaczą się brakiem instrukcji od władz centralnych. Każde niemal zwolnienie więźnia politycznego wymaga kilkakrotnej interwencji placówki konsularnej.

Morawska Ostrawa, 5 październ.
(Pat) Dziś w nocy wyjechała do Pragi delegacja czeskiej rady narodowej ze Śląska Zaolzańskiego, która ma interweniować u premiera i w delimitacyjnej komisji polsko - czeskiej w kierunku zaniechania dalszego zajmowania terenów Śląska Zaolzańskiego przez wojska polskie.

Komunikacja telefoniczna z Czechosłowacją została wznowiona

Warszawa, 5 października.
W dniu wczorajszym otworzono normalną komunikację telefoniczną między Czechosłowacją a zagranicą i Polską. Stacje telefonów międzymiastowych przyjmują już rozmowy zwykłe jak i ter-

minowe do Pragi i innych miast Czechosłowacji.

Przerwana jest natomiast nadal komunikacja telefoniczna z miastami na terenach Sudetów, które przechodzą obecnie do Rzeszy Niemieckiej.

Kto kandyduje z Łodzi do Sejmu

według wersji krążących w warszawskich kołach politycznych

Warszawa, 5 października.
Jak wiadomo w dniu 13 bm. na zgromadzeniach wyborczych nastąpią wybory kandydatów do sejmu.

W związku ze zbliżaniem się tej daty w kołach politycznych pojawiły się pierwsze nazwiska kandydatów, którzy wystąpić mają w poszczególnych okręgach wyborczych.

Może będzie ciekawe dla Łodzi, że jedna z warszawskich agencji prasowych przewiduje wystawienie na terenie Łodzi do sejmu kandydatów m. in.

prezydenta m. Łodzi p. Godlewskiego dalej p. Smolarka ze Związku Legionistów Polskich, b. pos. Wymysłowski, b. pos. Wadowskiego, b. pos. Waszkiewicz i b. pos. Minberga.

Jeżeli chodzi o charakter polityczny niektórych kandydatów poselskich to w niektórych na ogół dobrze poinformowanych kołach politycznych twierdzą, iż do wyborów w porozumieniu z OZN wystąpić mają pewne osoby zbliżone do niedawna do Stronnictwa Narodowego.

Schorzeniem ślepej kieszki zapobiega się przez oczyszczanie przewodu pokarmowego raz do dwóch razy w tygodniu naturalną wodą gorzką Franciszka-Józefa. Zalecona przez lekarzy.

opaski i neutralne chorągiewki „komisja rozjemcza“ (asocjacja z manewrami) opracowała szczegółowy plan zajęcia terytorium i przeniosła go na dwa egzemplarze mapy wojskowej, które odesłane zostały po tym do sztabu samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk“ i do gen. Hrabczyka.

Wojska polskie mają określone codziennie dwa punkty wypadowe, z których posuwają się naprzód. Marsz rozpoczyna się o ustalonej z góry godzinie i następuje w bardzo wolnym tempie nie przekraczającym 3 klm. na godzinę.

O tym samym czasie wojska czeskie muszą się znaleźć w odległości półtora kilometra od linii polskich i mają rozpocząć równoległy do marszu polskiego odwrót. W ten sposób między oboma liniami powstaje pas neutralny, który ma zapobiec kontaktowi bezpośredniemu wojsk obu stron.

Przedstawiciele obu armii spotykają się jedynie w komisji mieszanej, która porusza się swobodnie samochodami po obu stronach linii demarkacyjnej i nadzoruje przebieg operacji.

Nasi członkowie komisji głośno stwierdzają, że wojska czeskie dochowują lojalnie warunków umowy, nie prowadzą sabotażu i zdają wszystkie objekty w należyty sposób. Odosobnione (rzadkie zresztą) wyjątki są tylko wyskokiem jednostek.

Komisja mieszaną posługuje się językiem polskim i czeskim, uciekając się do pomocy języków obcych jedynie przy określaniu terminów technicznych kiedy chodzi o uniknięcie nieporozumień.

Pomiędzy naszym sztabem w Cieszynie, a kwaterą gen. Hrabczyka w Mistku istnieje stały kontakt telefoniczny.

Wyrok śmierci w Skierniewicach za zamordowanie całej rodziny

Warszawa, 5 październ.

Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Skierniewicach rozpoznawał sprawę Józefa Nitkowskiego, mordercy 4 osób.

Nitkowski wiódł od dawna spór z rodziną o schedę po ojcu. Na tym tle dochodziło do częstych kłótni, wreszcie Nitkowski wymyślił plan zbrodni.

Z rąk jego padli: matka, dwie siostry i półtora roczny bratanek. Dla ukrycia tej strasznej zemsty i wprowadzenia władz w błąd, po zamordowaniu ofiar spowodował pożar. — Zbrodnia jednak wyszła na jaw, Nitkowski został aresztowany. Na rozprawie przyznał się do winy, tłumacząc się, że rodzina go skrzywdziła. — Sąd okręgowy nie znalazłszy najmniejszych okoliczności łagodzących, wydał wyrok skazujący Nitkowskiego na śmierć.

Wzrost liczby

Dnia 6 października 1863 roku zakończony został okres powstania styczniowego na odcinku łódzkim wydaniem przez Moskali zarządzenia poufnego, nakazującego władzom administracji rosyjskiej popowstaniowej specjalne koczowanie ludności niemieckiej i wygrzanie jej interesów przeciw interesom ludności polskiej. Zarządzenie to wydał namiestnik carski warszawski hr. Berg

Październik	Dziś Brunona	
	Jutro N.M.P. Różańcowej	
6	Wschód słońca	5.44
Czwartek	Zachód słońca	17.05
	Wschód księżyca	15.57
	Zachód księżyca	2.44
	Długość dnia	12.03
	Ubyło dnia	5.27

Wizytacja domów wychowawczych przez J.E. ks. biskupa Jasińskiego

We wtorek przybył do III miejskiego domu wychowania dla dziewcząt oraz do I domu wychowawczego dla niemowląt z wizytą pasterską J. F. ks. biskup Jasiński, Ordynariusz Diecezji Łódzkiej. Towarzyszyli mu ks. prałat Burakowski, ks. prałat Kaczyński i ks. kapelan Ciesielski.

Dostojnego gościa w imieniu zarządu miejskiego powitał wiceprezes Paćzek, w towarzystwie naczelny Wistawskiego, kier. Klecka i kier. Maciejewskiego. Witając J. E. ks. biskupa wiceprezes Paćzek oświadczył, że zarząd miejski dokłada wszelkich starań w dziedzinie opieki nad dziećmi, w czym wydatnie dopomaga mu duchowieństwo. Równocześnie z okazji przypadającej rocznicy konsekracji J. E. ks. biskupa Jasińskiego do stolicy biskupiej w diecezji Łódzkiej, wiceprezes Paćzek złożył życzenia.

Po wizytacji domów wychowawczych J. E. ks. biskup udzielił wszystkim obecnym pasterskiego błogosławieństwa. (i).

Wybory-od dziś za miesiąc

Spisy wyborców są już wyłożone do przeglądu. — Pierwsze zebrania przedwyborcze

Przygotowania do wyborów parlamentarnych trwają. Wybory do sejmiku odbędą się już od dziś za miesiąc i z tych względów zaznaczyło się bardzo poważne ożywienie w kołach, które wysuną swych przedstawicieli na okręgowych zgromadzeniach wyborczych jako kandydatów na posłów.

Narady toczą się już od kilku dni. Okręgowe kolegia wyborcze zbiorą się bowiem za tydzień i do tej pory powinny być już uzgodnione kandydatury poszczególnych grup. Jak już wspominaliśmy, celem umieszczenia jakiegokolwiek nazwiska na liście kandydatów na posłów — musi być ono poparte przez 1/4 członków zgromadzenia wyborczego. Tak licznego przedstawicielstwa nie ma ani jedna grupa, to też zrozumiałą rzeczą jest dążność do tworzenia bloków wyborczych w tonie zgromadzeń.

Jak się dowiadujemy — okręgowi komisarze wyborczy już wczoraj wystosowali do wszystkich członków kolegiów zaproszenia do przybycia na zgromadzenia.

Jeśli chodzi o nazwiska kandydatów, przedwczesne jest w tej chwili ich ujawnianie. Jak nas informują, ostateczne decyzje w tej sprawie jeszcze nie zapadły i szermowanie nazwiskami nie ma żadnego uzasadnienia. Te sprawy wyjaśnia się dopiero w początkach przyszłego tygodnia.

Lustracja targowisk łódzkich przez p. wicestarostę i kierownika referatu aprowizacyjnego

Onegdaj przeprowadzona została przez p. wicestarostę grodzkiego, Gielczyńskiego i kierownika referatu aprowizacyjnego, Styczyńskiego, lustracja targowisk łódzkich na Pl. Reymonta, Pl. Boerner, Hallera, Rynku Bałuckim i Wodnym.

Wicestarosta stwierdził, że ceny utrzymują się na normalnym poziomie i nie wykazują nieuzasadnionych zwyczajek, ceny są wszędzie ujednolicone. Pełne drobne uchybienia co do cen i wy-

Wszystkich trzech okręgach łódzkich obejmuje 372.648 osób, zaś spis wyborców do senatu obejmuje 6766 osób. W okręgu 18 — obejmującym powiaty łódzki i łęczycki uprawnionych do głosowania do sejmiku jest 173.703 osoby, zaś do senatu — 2796 osób.

Dziś kolej rozpoczyna się dalszy etap przygotowań technicznych. Wyłożone będą mianowicie do przeglądu publicznego spisy wyborców do sejmiku i senatu. Spis wyborców do sejmiku we wszystkich trzech okręgach łódzkich obejmuje 372.648 osób, zaś spis wyborców do senatu obejmuje 6766 osób. W okręgu 18 — obejmującym powiaty łódzki i łęczycki uprawnionych do głosowania do sejmiku jest 173.703 osoby, zaś do senatu — 2796 osób.

Spisy wyłożone będą przez sześć dni. W ciągu tego czasu wszyscy zainteresowani mogą je przeglądać i czynić odpowiednie poprawki. Celem ułatwienia wyborcom zorientowania się, gdzie znajdują się ich lokale wyborcze i gdzie mogą przeglądać spisy, wczoraj w bramach wszystkich domów wklejono specjalne wywieszki. Wskazują one do jakiego okręgu i obwodu wyborczego należą mieszkańcy danej posesji oraz adres obwodowej komisji wyborczej.

Przygotowania wyborcze do rady miejskiej również się już rozpoczęły. Wczoraj miejski referat wyborczy przez kazal wydziałowi ewidencji ludności zarządu miejskiego kartotekę wyborców do sejmiku, celem skorygowania jej i ułożenia kartoteki wyborców do rady miejskiej. Czynność ta będzie ukończona do 10 b. m., zaś 12 rozpocznie się już sporządzanie spisów.

Poszczególne organizacje zwołały już pierwsze zgromadzenia wyborcze swych członków. PPS zwołała zgromadzenie swych członków na sobotę do sali Angielskiej. „Praca Polska”, będąca jak wiadomo ekspozyturą Stronnictwa Narodowego, zwołała swe pierwsze zebranie przedwyborcze na niedzielę do sali przy ul. 11 Listopada 21.

Wtęce publiczne przewidziane są dopiero w drugiej połowie bieżącego miesiąca. (s)

Wszystkich trzech okręgach łódzkich obejmuje 372.648 osób, zaś spis wyborców do senatu obejmuje 6766 osób. W okręgu 18 — obejmującym powiaty łódzki i łęczycki uprawnionych do głosowania do sejmiku jest 173.703 osoby, zaś do senatu — 2796 osób.

Spisy wyłożone będą przez sześć dni. W ciągu tego czasu wszyscy zainteresowani mogą je przeglądać i czynić odpowiednie poprawki. Celem ułatwienia wyborcom zorientowania się, gdzie znajdują się ich lokale wyborcze i gdzie mogą przeglądać spisy, wczoraj w bramach wszystkich domów wklejono specjalne wywieszki. Wskazują one do jakiego okręgu i obwodu wyborczego należą mieszkańcy danej posesji oraz adres obwodowej komisji wyborczej.

Przygotowania wyborcze do rady miejskiej również się już rozpoczęły. Wczoraj miejski referat wyborczy przez kazal wydziałowi ewidencji ludności zarządu miejskiego kartotekę wyborców do sejmiku, celem skorygowania jej i ułożenia kartoteki wyborców do rady miejskiej. Czynność ta będzie ukończona do 10 b. m., zaś 12 rozpocznie się już sporządzanie spisów.

Poszczególne organizacje zwołały już pierwsze zgromadzenia wyborcze swych członków. PPS zwołała zgromadzenie swych członków na sobotę do sali Angielskiej. „Praca Polska”, będąca jak wiadomo ekspozyturą Stronnictwa Narodowego, zwołała swe pierwsze zebranie przedwyborcze na niedzielę do sali przy ul. 11 Listopada 21.

Wtęce publiczne przewidziane są dopiero w drugiej połowie bieżącego miesiąca. (s)

CZYŚĆ ZĘBY PASTĄ DENS

Krótkie wiadomości

ROZBUDOWA STACJI TELEFONICZNEJ P.A.S.T. w Łodzi projektowana jest w najbliższym czasie. W mieście naszym bowiem w ostatnich miesiącach przybyło tak wielu nowych abonentów że dotychczasowa stacja okazuje się za szczerpła dla coraz bardziej wzrastających potrzeb komunikacyjnych.

WZROST LICZBY RADIOABONENTÓW na stałym w ub. miesiącu. Na dzień 1 września zarejestrowanych było w Łodzi 38.897 abonentów, ubyło w ciągu miesiąca 415, przybyło natomiast 1872. W ten sposób na dzień 1 października liczba radioabonentów wynosi obecnie w naszym mieście 40.354.

ZJAZD SZPITALNICTWA POLSKIEGO już się zakończył. Jak wiadomo, Łódź brała w tym zjeździe bardzo poważny udział, wysyłając liczną reprezentację lekarzy i dyrektorów szpitali. Duże zainteresowanie wywołał na zjeździe referat dr. Stańczaka „O szpitalach łódzkich jako podstawie utworzenia Akademii Lekarskiej w Łodzi”.

DZIŚ, W CZWARTEK, do rejestracji rocznika 1918 stawić się winni w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki 19, mężczyźni zamieszkałi na terenie I komisariatu, o nazwiskach na litery S, Sz, T, U, oraz zamieszkałi na terenie VII komisariatu o nazwiskach na litery L, M, N.

II NOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH zatwierdzono w Łodzi na rozprawie komisyjnej wydziału przemysłowego, w tej liczbie: 1 wytwórnia galanterii mosiężnej, 1 wytwórnia żarub, 1 wytwórnia wyrobów dzianych, 1 skroścałnia, 1 nawijalnia i snowalnia nici i t. d.

Związek robotników-emerytów

ma powstać w Łodzi. — Konferencja przedstawicieli związków w inspektoracie pracy

Dziś odbędzie się w okręgowej inspekcji pracy konferencja półroczna z przedstawicielami wszystkich związków zawodowych pracowników fizycznych, działających na terenie Łodzi. Na konferencji omówione będą wszystkie aktualne bolączki świata pracy. Jak wiadomo, protokoły z tych konferencji przekazywane są do ministerstwa pracy społecznej i służą za podstawę do opracowywania wniosków do kodeksu pracy.

Dziś odbędzie się jeszcze jedno posiedzenie komisji fachowej dla przemysłu włókienniczego, celem omówienia pozostałych spraw, które mogą być rozpatrywane w drodze rokowań bezpośrednich. Jak już donosiliśmy, na skutek akcji związków zawodowych, które nie chciały tolerować przeciągania się prac komisji w nieskończoność, wszystkie sporne punkty mają być przekazane komisji arbitrażowej, która przybędzie z Warszawy, z ramienia ministerstwa opieki społecznej.

Elektryfikacja Brzezin, Strykowa i Głowna najbliższym zadaniem ZEMPOŁ-u

Prace elektryfikacyjne w okręgu łódzkim rozwijają się systematycznie i planowo. Coraz dalsze powiaty, miasta, miasteczka, osady i wsie otrzymują światło elektryczne. Ma to szczególne znaczenie dla rozwoju lotnisk podmiejskich, które cieszą się co roku dużą frekwencją.

W dalszym ciągu planu, realizowanego przez ZEMPOŁ (Związek elek-

tryfikacyjny międzykomunalny okręgu łódzkiego), władze zatwierdziły obecnie projekt elektryfikacji północnej części powiatu brzezińskiego, z miastami Brzeziny, Stryków i Głowno oraz okolicznymi gminami wiejskimi. W związku z tym w najbliższym czasie rozpoczyna się już roboty przygotowawcze, zakładanie kabli, budowa podstacji rozdzielczych prądu itd.

Wczoraj w zakładach przemysłowych Widzewskiej Manufaktury wybuchł strajk 1.300 robotników. Przyczyną zatargu były nieunormowane dotąd warunki pracy w tkalni. Konferencja w tej sprawie odbędzie się w piątek 7-go bież. m.

W siedzibie ZPZZ. odbyło się wczoraj zebranie organizacyjne robotników-emerytów. Postanowiono powołać do życia specjalny związek robotników-emerytów, który zająłby się akcją poprawy bytu swych członków. Zgromadzeni wskazywali, że obecna emerytura którą otrzymuje robotnik po przekroczeniu 65 roku życia jest niewystarczająca. Akcja nowego związku pójdzie w kierunku podwyższenia stawek emerytalnych oraz ustalenia granicy wieku, uprawniającego do emerytury na 60 lat, a nie 65. (i).

Dyżury aptek
Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: H. Duszkiewiczowa — Zgierska 146, J. Hartman — Brzezińska 24, W. Rowiński — Plac Wolności 2, A. Perelman i S-ka — Cegielniana 32, W. Danielecki — Piotrkowska 127, F. Wójcicki — Napiórkowski 27, K. Kempf — Karolewska 48.

Dnia 6 listopada każdy obywatel spełni swój obowiązek i przez oddanie głosu zadecyduje o wyborze posłów

Dni przedwojenne w Paryżu

Ubiegły tydzień w stolicy Francji.—Co pół godziny dodatek nadzwyczajny. Optymiści stali się pesymistami. — Mobilizacja we Francji

Paryż, w październiku. Wszyscy zgodnie stwierdzają, że Paryżanie, powiedzmy nawet: Francuzi, nader spokojnie przeżywali dni wielkiego kryzysu europejskiego, który mógł przecież zakończyć się tragicznie. Jednak ostatnie dni przed konferencją monachijską, były dla Paryżan pełne gorączki i prawdziwego niepokoju. Z nadzieją zmroku, nastrój stawał się ponury. Paryż prawie bez światła, latarnie owinięte niebieskim papierem, wejście do metra nie oświetlone, rzadka tylko kursująca autobusy. Na ulicach widać było moc oficerów i żołnierzy w strojach dość fantazyjnych, gdyż zapasy wojenne mogą być naruszone jedynie w wypadku powszechnej mobilizacji, tymczasem więc zmobilizowani żołnierze klasy 2-ej i 3-ej przywdziewali, co kto miał: płaszcz wojskowy na ubraniu cywilnym, bez paska, ze starą czapką...

Największy niepokój wywołała mobilizacja korpusu sanitarnego. W dniu, w którym Paryż dowiedział się o propozycji odbycia konferencji monachijskiej, przez ulice miasta pędziły liczne karetki wojskowe Czerwonego Krzyża, zmobilizowane tegoż popołudnia. Pod wpływem ogólnej psychozy wojennej, niektórzy przechodnie „widzieli” nawet... rannych w tych karetkach!

Przez cały czas kryzysu gazety paryskie wychodziły w zmniejszonej objętości. Zamiast normalnych 12—16 stron, tylko 6 stron, ale zato nowe wydania ukazywały się niemal co dwie godziny. W przeddzień konferencji „czterech” nie można było formalnie nałożyć za kalendarz dosłownie co pół godziny dodatków. Wielkie pisma popołudniowe wydawały dodatki w tempie błyskawicznym, ściśle uzależnionym od zawrotnej szybkości decyzji międzynarodowych. Od szeregu miesięcy syreny alarmowe, przygotowane na wypadek wojny, mające w razie niebezpieczeństwa oznajmiać ludności natot nieprzyjacielski, puszczane są w ruch co czwartek, o godzinie dwunastej w południe. W ten sposób zabezpiecza się je przed zardzewieniem. W ubiegły czwartek syreny całego miasta „ryczały” dłużej, niż zwykle...

Najwyższe napięcie można było zaobserwować we środe. Tego dnia nawet skrajni optymiści stali się pesymistami. Na dworcach paryskich panował nieopisany tłok. Wysyłano dzieci, kobiety, starców. Cudzoziemcy uciekali. Przeładowane kufkami i walizkami taksówki, setkami kierowały się w stronę głównych dworców, podczas gdy skrajni pesymiści zaopatrywali się w maski gazowe. W wielkich magazynach, kinach i

teatrach — pustki. Wydarzenia ostatnich dni nie były pozbawione humorystycznego posmaku, jak np. wypadek z uszkodzoną syreną, która „spontanicznie” odzywała się przy giełdzie paryskiej, szerząc popłoch w tej ruchliwej dzielnicy. A w małej uliczce dzielnicy tacińskiej, w starej ruderze, wytruwano szczyry przy pomocy amoniaku i siarki. Mieszkańcy uliczki telefonowali po pogotowie policyjne, sądzą bowiem, że spadła tam już pierwsza bomba z gazami trującymi! — Najlepszy kawał zdarzył się jednak w małej miejscinie, gdzie żandarmi pomylili się i rozlepił afisze o mobilizacji, za-

miast afisza, powołującego pewne grupy rezerwistów. Cała ludność męska wyruszyła do miasta departamentalnego, gdzie oczywiście przyjęto ją śmiechem...

Przedstawienia teatralne i praca w atelierach filmowych uległy wielkim perturbacjom z powodu zmobilizowania całego szeregu aktorów, maszynistów i pracowników technicznych. Odłożono próby, premiery i zdjęcia. Dzisiaj Paryżanie oddychają pełną pierśią. Koszmar skończył się. Jakby chcąc dostróić się do powszechnej radości, pogoda, ostatnio pochmurna, spletała figla, słońce świeci i grzeje. K. F.

Skutki zarwania się balkonu

Wczoraj zmarła 4-ta ofiara.—Administrator domu został aresztowany

Katastrofa zerwania się pod dziesięcioma ludźmi balkonu w domu przy Starym Rynku 1, choć już trzy dni od niej minęły, przybiera ciągle na ogromie: w ciągu dnia onegdajszego i wczorajszego lista ofiar śmiertelnych z dwóch zmarłych powiększyła się do czterech.

Jak donosiliśmy już dwukrotnie, na miejscu, wskutek uderzenia głową o pompę u studni, zmarła Gitla Brajstajnowa, jedyna żywicielka całej swej, liczonej rodziny. Tegoż dnia przewieziona do szpitala św. Józefa uległa śmiertelnym kontuzjom 15-letnia Adela Mydlarzowa.

Choć stan dalszych ofiar był ciężki,

zdawało się, że na tym skończy się straszne żniwo śmierci tego przerażającego wypadku. Jednakże onegdaj wieczór zmarła w szpitalu im. Poznańskich trzecia ofiara — Mariem Mydlarzowa, a wczoraj nad ranem wyzionęła ducha czwarta z poszkodowanych — 32-letnia Gitla Perla Holcmanowa.

Stan pozostałych ofiar wypadku, pozostających na kuracji w szpitalu, jest nadal ciężki.

Z polecenia prokuratury aresztowany został w dniu wczorajszym i osadzony w więzieniu Izrael Zakrzewski, zam. przy ul. Południowej 18 — administrator domu przy Starym Rynku 1 (I).

Tydzień szkoły powszechnej

Akcja propagandowa i zbiórkowa w Łodzi

Tydzień szkoły powszechnej obchodzony obecnie w Łodzi da niewątpliwie bardzo dobre rezultaty. Sądzić tak można na podstawie dotychczasowych osiągnięć w ciągu pierwszych kilku dni trwania tej imprezy propagandowej.

Energiczną akcję zbiórkową prowadzi nauczycielstwo i opiekunowie szkół powszechnych na terenie miasta. Szczególna uwaga zwrócona jest nie na ofiary doraźne, lecz na werbunek członków stałych i dożywotnych towarzystwa budowy szkół powszechnych. Propaganda w tym kierunku rozwija się energicznie.

Składka członka towarzystwa jest bardzo skromna, wynosi zaledwie 50 groszy miesięcznie. Gdy uświadomimy sobie, że z tych groszowych składek, gdyby wszyscy przeciętnie zamożni mie-

szkańcy należeli do towarzystwa, łatwo można zebrać wielkie sumy, niezbędne na budowę szkół w Łodzi. Wszyscy, którzy pragną tę niewielką daninę złożyć na wzniosły cel, mogą porozumieć się z kierownictwem najbliższej szkoły powszechnej, względnie z inspektorem szkolnym.

Duże zainteresowanie budzi wystawa prac szkolnych, mieszcząca się w gmachu szkoły Królowej Jadwigi przy ul. Cegielińskiej 26. Na terenie wystawy codziennie organizowane są specjalne imprezy, jak popisy i występy uczniów szkół powszechnych i średnich itd.

Wczoraj wystawę zwiedziła wycieczka nauczycieli z okręgu łódzkiego. Dziś przybyć ma wycieczka nauczycielska z Warszawy. (I)

Za malowanie napisów na płotach

sąd skazał 4-ch członków Stronnictwa Narodowego na 7 dni aresztu

Przed sądem starościńskim odpowiedzieli wczoraj czterej członkowie Stronnictwa Narodowego, przychwyteni na malowaniu na płotach oraz wyremontowanych murach napisów antyżydowskich.

W wyniku rozprawy sąd skazał Czesława Zwierzewicza (Marii Piotrowiczowej 8), Aleksandra Stolaraka (Widok 8), Zbigniewa Michalaka (Ks. Brzowski 86) i Stefana Dymka (Marysińska 66) na 7 dni aresztu i 50 złotych grzywny każdego.

Nadto sąd starościński skazał wczoraj:

Za wylewanie nieczystości z dołów ustępowych w miejscach niedozwolonych, Józefa Badowskiego, właściciela przedsiębiorstwa asenizacyjnego na 10 dni aresztu, a jego woźnicę Jana Seweryna — na 7 dni aresztu.

Za nieremontowanie studni i pozbawienie przez to lokatorów wody, właścicieli domu przy ul. Kamiennej 12, Izraela Morgensterna i Berka Gelbarta po 150 zł. grzywny. (I)

Grand-Kino

NEODWOLALNIE PORAZ OSTATNI!

DRUGA MŁODOŚĆ

Na wszystkie seanse 85 gr., 1.09 i 1.50
Ceny miejsc

CHORZY NA CUKRZYCE
Wasze produkty
SPOŻYWCZE

Spróbujcie
KUPIĆ U NAS
CHLEB CIĄSTKA
PIECZYWO SŁODKIE
smaczne i zdrowe, absolutnie
nieszkodliwe dla diabetyków.
Dość głodowania, diabetyk może
spokojnie najeseć się do syta tym,
co mu rzeczywiście smakuje.

LEBROSE
(ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 7)

Po zabawie—zabójstwo
Sąd skazał Baranka na 3 lata
więzienia

W dniu 15 maja rb. odbywała się w Wiskitnie w sali strażackiej huczna zabawa. Epilogiem jej, jak wiele innych tego rodzaju — była bółka i rozlew krwi. Dodajmy, iż do krwawego zajścia doszło już nie tylko poza samą salą, ale i nawet poza Wiskitnem.

Czesław Baranek z Jędrzejowa pod Łodzią, już podczas zabawy, mający coś „na pieńku” ze Stefanem Kiernalem gdy spotkał się ze swym antagonistą w Jędrzejowie — wszczął znów awanturę, a widząc, że Kiernal dobywa z kieszeni jakby nóż — strzelił do niego. Kiernal padł trupem na miejscu, a Henryk Kiernan, stojący opodal, został zraniony w pośladek.

Wczoraj 22-letni Czesław Baranek odpowiadał przed sądem okręgowym. Rozprawie przewodniczył sędzia Merson. Bronił adw. Lilker.

Baranek, który się tłumaczył, że działał w obronie własnej, został skazany na trzy lata więzienia. (I)

Umysłowo chore

Jedna została zatrzymana, druga zaginęła

W dniu 26 września zatrzymana została w Sieradzu umysłowo chora i głuchoniema kobieta, której tożsamości dotychczas nie zdołano ustalić.

Zatrzymana jest w średnim wieku, ubrana w szarą zniszczoną suknię, w zieloną chustkę na głowie w czerwone kwiaty, na nogach nosiła sandały z jasnej skóry.

Jeszcze w dniu 1 września zaginęła 29-letnia Liba Glikzman, umysłowo chora, zamieszkała w Łodzi przy ulicy 11-go Listopada Nr. 68.

Wychodząc z domu, oświadczyła Glikzmanówna, że idzie pieszo na Wiśniową Górę.

Ktokolwiek posiada informacje o obu kobietach — winien je zgłosić w najbliższej placówce policji. (I)

Wycieczka automobilistów na Śląsk Zaolzański

Celem zapoznania automobilistów polskich z częścią Śląska, przyłączoną ostatnio do Macierzy — Polski Touring Klub organizuje w dniach 15 i 16 października wycieczkę na Śląsk Zaolzański. Wycieczka będzie miała na celu zapoznanie uczestników z walorami gospodarczymi, turystycznymi i folklorystycznymi Zaolzia.

W programie wycieczki jest zwiedzenie: Cieszyna, Trzyńca, Jabłonkowa, Cierlicka, złożenie wieńca na miejscu katastrofy lotniczej Zwirki i Wigury, Karwiny, Frysztatu, Orłowa i Bogumina.

W wycieczce wziąć mogą udział wszyscy automobilisci zrzeszeni i niezrzeszeni. Zgłoszenia przyjmuje Polski Touring Klub w Warszawie, Kredytowa nr. 5, codziennie do dnia 12 października.

Proszek od BÓLU GŁOWY
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIĘBIENIU
GRYPY, KATARZE

Zjazd wynalazców polskich

odbędzie się w niedzielę w Łodzi

W niedzielę odbędzie się w Łodzi ogólnopolski zjazd stowarzyszenia popierania wynalazków. Obrady zjazdu toczyć się będą w lokalu przy ul. Senkiewicza 40. Przybędą do Łodzi delegaci z Warszawy, Poznania, Katowic, Krakowa itd.

Jak nas informują, zjazd ma za zadanie zorganizowanie ogólnokrajowej wystawy wzorów i wynalazków polskich i zająć się sprawą powołania do życia własnego instytutu doświadczeń. (I)

Dramatyczne posiedzenie izby gmin

Pierwszy lord admiralicji uzasadnia swoje ustąpienie z gabinetu. — Co mówił mjr Attlee oraz b. min. Eden. — Odpowiedź prem. Chamberlaina

Londyn, w październiku.

Parlament angielski przeżywał w po niedzialek dzień niezwykły. Czytelnicy znają już z depesz pokrótce przebieg dyskusji w izbie gmin, krótkie jednak i z koniecznością lakoniczne relacje telegraficzne nie są w stanie oddać ani nastroju, jaki panował w czasie tego historycznego posiedzenia, ani też podać obszerniejszych streszczeń przemówień angielskich mężów stanu. Debaty toczyła się nad wypadkami, które wstrząsnęły przed kilku dniami Europą i dlatego przemówienia zawierały akcenty, z którymi warto i należy zapoznać się bliżej.

Już na długo przed początkiem posiedzenia izby gmin, olbrzymi plac przed parlamentem był wypełniony tłumami. Specjalne oddziały konnej i pieszej policji musiały powstrzymać napór mas, pragnących wysłuchać opinii ministrów i posłów. Wielkie „obroty” robili odsprzedawcy kartek na galerię, pobierając za nie ceny wręcz fantastyczne.

Jak wielką wagę przywiązywano do tego posiedzenia świadczy fakt, iż izba gmin wypełniona była do ostatniego miejsca. Nie brakowało ani jednego posła. W loży dyplomatycznej byli wszyscy przedstawiciele państw zagranicznych.

Atmosfera stała się napięta od pierwszej niemal chwili, od chwili gdy na trybunę stanął b. pierwszy lord admiralicji Duff Cooper, by uzasadnić swe ustąpienie z gabinetu brytyjskiego.

Przemówienie Coopera

— Już na kilka tygodni przed swą dymisją — oświadczył lord Cooper — czułem, że jestem osamotniony w rządzie angielskim. Nie mogłem pod żadnym pozorem spróbować polityki zagranicznej, którą prowadził premier Chamberlain. Gdy moi koledzy z rządu dziękowali premierowi i wiaszowali mu sukcesu w ubiegłym tygodniu, ja stałem na boku. Czuję się zbyt cenny, abowiem wiedziałem, że nie będę mógł nigdy myśleć tak — jak oni. Moja prośba o dymisję została przyjęta. Twierdząc że została przyjęta z uczuciem ulgi przez Chamberlaina, który nie zamierza zmieniać swej polityki zagranicznej i któremu nie mogło być przyjemne, że jest ktoś w rządzie, kto z całą siłą będzio się tej polityce przeciwstawiał.

— W ciągu 10 lat pracowałem w ministerstwie spraw zagranicznych — mówił dalej Duff Cooper. — Przez cały ten czas bardzo starannie i dokładnie badałem i zgłębiałem historię i politykę państw obcych. To wszystko utwierdziło mnie w przekonaniu, że jedyną polityką, na którą może sobie pozwolić Wielka Brytania, jest polityka szczerości, jest taka polityka, w której każda rzecz musi być nazwana po imieniu otwarcie i mocno. W roku 1914 Anglia popełniła

TRAGICZNY BŁĄD.

Ten sam błąd powtarzała ona w ciągu ostatnich tygodni. Zarówno w r. 1914 jak i w roku 1938 Anglia nie przemawiała tym językiem, jakim powinna była mówić i jaki byłby przez wszystkich dojrzałe zrozumiany. Wszystko wskazywało na to, że Niemcy w końcu września r. b. były przygotowane do wojny. W tych warunkach nie wolno było powtórzyć błędów z roku 1914, kiedy to Anglia do ostatniej chwili nie chciała powiedzieć, że weźmie udział w wojnie. Dlatego też na posiedzeniach gabinetu kilkakrotnie zgłaszałem wnioski, ABY ANGLIA WRESZCIE PRZEJAWIŁA CHARAKTER I OTWARCIE OŚWIADCZYŁA, JAKIE ZA, MUJE STANOWISKO.

by cały świat miał pewność, że w razie konfliktu zbrojnego w Europie Anglia będzie walczyć.

— Odpowiedziano mi na to — ciągnął dalej Duff Cooper — że naród angielski nie chce walczyć o Czechosłowację. Wielokrotnie przeto wskazywałem rządowi, że

SPRAWA CZECHOSŁOWACJI NIE ODGRYWA TU ŻADNEJ ROLI, ŻE CHODZI O SPRAWY WAŻNIEJSZE. Rząd nie zgodził się z moim punktem widzenia i dlatego nie mogłem w nim dłużej pozostawać.

— Nie wiem czemu premier Chamberlain nie dostrzega, że jego deklaracje nie wywarły w Rzeszy Niemieckiej żadnego wrażenia. Jedyne co wywarło wrażenie — to zarządzenie mobilizacji floty. Albowiem nie słowa decydujądzis w polityce, lecz czyny, jasne, proste, niedwuznaczne. Nie było czynów, były słowa. A rezultat?

— To, co uzyskał w Mochanum premier Chamberlain — kończy swe przemówienie Duff Cooper — polega tylko na obietnicach, danych przez Mussoliniego i Hitlera. Chamberlain wierzy, że obietnice te będą dotrzymane. Daj Boże, by się nie pomylił. Świat jednak tego wiary nie podziela i ja także tej wiary nie podzielam. Dlatego ustępuję z rządu. Może w ten sposób zламаłem swą karierę polityczną, ale sądzę, że po tym, co uczyniłem, mam prawo iść przez świat z podniesioną głową.

Z kolei zabrał głos leader opozycji

major Attlee

który oświadczył m. in. co następuje:

— Niewątpliwie cieszymy się wszyscy, że uniknęliśmy wojny. Ale niech nikt nie ludzi się, że osiągnięty został pokój. To nie jest pokój, to tylko zawie-

szenie broni. Obawiam się, że bardzo krótkotrwałe. Zdarzenia ostatnich dni — to największa porażka, jaka kiedykolwiek poniosła dyplomacja angielska i francuska. Pokój powinien być być uratowany, ale mógł być uratowany w inny sposób. Błąd Chamberlaina polegał na tym, że nie umiał on korzystać z tak wielkiej potęgi, stojącej za jego plecami — z potęgi floty i armii Wielkiej Brytanii. Dlatego właśnie nie przywiózł on do Anglii nic konkretnego, nie przywiózł nawet gwarancji bezpieczeństwa, lecz tylko same obietnice.

Duże poruszenie wywołała wreszcie

mowa b. min. Edena

— Pierwotny plan angielsko-francuski — oświadczył m. in. Eden — dawał Niemcom największą satysfakcję. Osobiście byłbym przeciwnikiem nawet takiego planu. Ale skoro rządy brytyjski i francuski go przyjęły, skoro spowodowały, że Czechosłowacja się zgodziła i skoro, bezstronnie przyznać trzeba, dawał on Rzeszy wszystko, co mógł dać, nie wolno było już odstąpić od tego planu ani na jeden krok. Tego rodzaju ustępstwa bowiem, nawet w imię pokoju czynione, są dla pokoju najgroźniejsze.

— Chamberlain twierdzi, że osiągnął pokój — kończył swe przemówienie Eden. — ale ja powtórzę słowa majora Attlee. To nie pokój, lecz czasowe zawieszenie broni. Za sześć miesięcy kryzys wybuchnie z nową siłą. Na to musimy być przygotowani.

Przemówienie Chamberlaina

było stosunkowo krótkie. Jego zdaniem, układ monachijski jest bardzo zbliżony do pierwotnego planu anglo-francuskiego. Głównym zaś osiągnięciem jest gwarancja nowych granic Czechosłowacji.

To co najlepsze i dla Waszych włosów.

BEZ MYDŁA
Szampon Czarna główka
gwarantowany nie-alkaliczny!

wacji przez Anglię i Francję, a gdy zaspokojone będą już pretensje Węgier, tak jak zaspokojone zostały pretensje Polski, gwarancję taką udziela także Italia i Niemcy.

— Nie rozumiem — mówił premier Chamberlain — dlaczego istnieją wrogie tendencje wśród posłów wobec porozumienia monachijskiego. Nie zawarłem żadnego paktu, ani nie obarczyłem Anglii żadnymi nowymi zobowiązaniami. Porozumienie monachijskie nie zawiera ani jednego tajnego punktu i nie jest przeciwko nikomu skierowane. Jestem realistą i wiem, że w ciągu jednego dnia nie można stworzyć raju. Wierzę jednak, że porozumienie monachijskie jest pierwszym etapem do powszechnego rozbrojenia.

Na ławach opozycji rozległy się ironiczne okrzyki. Chamberlain podnosząc głos, zawołał:

— Tak, ja tak myślę i wierzę, że tak będzie. Wiem, że nie nastąpi to szybko. Wiem też, że narazie musimy się jeszcze zbroić i będziemy zbroić się energicznie. Ale uczynię wszystko, co będzie w mojej mocy, aby uzyskać istotny i trwały pokój i wtedy dopiero oddam swe stanowisko bardziej młodemu politykowi.

Posiedzenie izby gmin skończyło się po północy. Atmosfera napięcia i podniecenia, utrzymywała się do ostatniej chwili.

Mniejszości narodowe w Rumunii

Węgrzy, Niemcy, Rusini, Słowacy, Żydzi, Bułgarzy, Rosjanie, Turcy, Serbowie i Tatarzy

Po wielkiej wojnie światowej przyłączono do Rumunii Transylwanię, Bukowinę, Besarabię i kilka mniejszych prowincji, wchodzących dawniej w skład Węgier. W ten sposób dokonane zostało zjednoczenie ziem, pozostających do tej pory pod zaborem austro-węgierskim i rosyjskim.

Ale obok Rumunów w skład nowego organizmu państwowego weszły mniejszości narodowe, które według statystyk oficjalnych w chwili utworzenia państwa wyrażały się cyfrą około 4 i pół miliona na ogólną sumę 18 milionów mieszkańców. Najliczniejszą z tych mniejszości jest węgierska, która liczy 1.386.717 dusz (7,68 proc.), z czego przeważna część, bo około 1.400.000, zamieszkuje Transylwanię, stanowiąc tam prawie 1/4 część ogółu ludności. To wielkie zbiorowisko węgierskie, osiadłe na terenach pozostających przez długi okres czasu pod władzą Węgier, nie stanowi jednolitej masy etnicznej. Największą część ludności węgierskiej na terytorium współczesnej Rumunii w liczbie przeszło pół miliona jest skoncentrowana w okęgach Oderheiu, Cluc i Trei-Scaune, a oprócz tego zamieszkuje dystrykty Brasowa, Tarnawa-Mica.

Drugie wielkie skupienie Węgrów w Rumunii znajduje się w okęgach Arad, Binar i Satu-Mare, w liczbie około 300 tysięcy osób; jest to w dwóch pierwszych okęgach 1/4 a w pozostałych za-

ledwie 1/5 część całej ludności. Reszta Węgrów w Rumunii rozproszona jest po miastach, gdzie tkwi od czasów dawnej monarchii węgierskiej, która obsadzała nimi stanowiska państwowe i administracyjne.

Drugą mniejszością narodową w Rumunii, jeśli chodzi o liczbę, są Żydzi, którzy według danych oficjalnych stanowią 4,59 proc. całej ludności (829.000 ludzi). Są oni rozproszeni w znacznej części w miastach, zwłaszcza w Besarabii. Trzecie miejsce w tabeli mniejszości narodowej w Rumunii zajmują Niemcy, którzy w liczbie 775.000 (4,25 proc.) żyją w Transylwani (Brasow) i w okęgach Klusz, Tarnawa-Mica i Tarnawa-Mare. Są to potomkowie dawnych kolonistów z XII wieku, którzy przybyli tu z Saksonii. Obok nich najliczniejszą grupę stanowią potomkowie Szwabów w dystryktach Arad i Banat, którzy przywdęrowali tutaj w połowie XVIII wieku. Tworzą oni prawie 22 proc. miejscowej ludności.

Dzieje emigracji niemieckiej do Rumunii są bardzo interesujące. Globalna liczba Niemców w Transylwani dochoodzi do pół miliona, na Bukowinie 70.000, w Besarabii — 80.000; na terenie dawnego królestwa i Dobrudży jest ich około 30.000, przyczyną tej znacznej liczebności elementu niemieckiego należy dośzukiwać się w dążeniach ówczesnych władców Siedmiogrodu, którzy od XII

wieku sprowadzali osadników na spustoszone napadami osadników ziemie W wieku XVIII nowy napływ kolonistów niemieckich miał wpłynąć dodatnio na ożywienie handlu i przemysłu w niektórych okęgach, zwłaszcza w Transylwani, w okolicach, gdzie rozwinął się przemysł górniczo - naftowy.

Następna z kolei mniejszością w Rumunii są Rusini, których według oficjalnych statystyk rumuńskich jest przeszło 450.000 (ca 2 proc.) Są to drobne grupy, zamieszkujące podnóże Alp Marmaroszkich. Dwa większe skupienia Rusinów, zamieszkują północną Bukowinę, gdzie stanowią 28 proc. miejscowej ludności, oraz północną Besarabię, gdzie stanowią prawie 10 proc. zaludnienia. Etnicznie i kulturalnie są spokrewnieni blisko z Rusinami z Ukrainy.

Prócz wyżej wymienionych, w Rumunii żyje około 300.000 Bułgarów, skoncentrowanych w okęgu Dobrudży, gdzie znajduje się też około 230.000 Turków i Tatarów, po małych wioskach. W Besarabii i Dobrudży żyje ponadto około 307.000 Rosjan. Na Bukowinie jest najwięcej skupień polskich, w ogólnej sumie 35.000 ludzi. W Banacie mamy — 48.000 Serbów a w okęgach Arad, Bihar i Salaj, w drobnych skupieniach rozrzuconych wzdłuż granicy z Czechosłowacją, mieszka około 27.000 Słowaków.

O. M.

Czy jesteś na liście wyborców do Sejmu i Senatu? Sprawdź w czasie od 6 do 13 października w swoim obwodzie głosowania

Z powodu zgonu

ś. † p.

RYSZARDA ZBROJEWSKIEGO

wyrażamy gorące współczucie ojcu, naszemu współpracownikowi, p. Bolesławowi Zbrojewskiemu.

Wydawnictwo „Republika”

BOLESŁAWOWI ZBROJEWSKIEMU z powodu przedwczesnej śmierci synka

ś. † p.

RYSZARDA

wyrazy prawdziwego współczucia składają

KOLEDZY
z Wydawnictwa „Republika”

Dziś, w czwartek, dnia 6-go października, w pierwszą bolesną rocznicę śmierci nieodżałowanego

B. P.

Hirsza Aurbacha

odbędzie się o godz. 1 p. p. nabożeństwo żałobne nad Jego grobem oraz odsłonięcie pomnika, o czym za-

ŻONA I DZIECI

TEATR POLSKI

Dziś o godz. 4-05 p. p. „Cyrano de Bergerac”; o godz. 8.30 wiecz. „W perfumerii”.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godz. 8.15 wiecz. sztuka Rostworowskiego „Przeprowadzka”.

TEATR „KOT W BUTACH”.

(Al. Kościuszki 57).

Otwarcie teatru kukielkowego „Kot w Butach” zostało przyjęte z radością przez małych przyjaciół „Kota”. Teatr wystawia na początek piękną bajkę J. Duszyńskiej „O raku niebożaku i psstrgu dziwołagu”.

Jednocześnie „Kot w Butach” przygotowuje na uroczystą inaugurację sezonu śliczną bajkę Marii Kownackiej „O Zaczku-Szokolaczu i o Szwizdrzale, co jeden kochał szkołę, a ten drugi wcale”.

TEATR „FILHARMONIA”.

W sobotę premiera arcydzieła Williama Szekspira „Burza” w tłumaczeniu Arona Cejliana i mistrzowskiej inscenizacji słynnego reżysera Leona Schillera.

„Burze” wykona zespół żydowskiego teatru dramatycznego.

Z INSTYTUTU PROPAGANDY SZTUKI.

W najbliższą niedzielę, 9-go października, o godz. 12-05 p. odbędzie się w lokalu Instytutu Propagandy Sztuki, w parku Sienkiewicza, uroczyste otwarcie w obecności władz i przedstawicieli społeczeństwa wystawy p. n. „Sztuka tkacka w Polsce” — dawna i współczesna.

Akademia poświęcona przyłączeniu Zaolzia do Macierzy

Celem przyjęcia z niezłoczną pomocą rodaków z za Olzy, którzy w chwilach tragicznych pod brutalną przemocą zmuszeni byli opuścić swe siedziby, by następnie do spalonych i zniszczonych, wynędzniali i ogłoceni powrócić, Związek Ochotników Wojskowych Wojsk Polskich Oddział w Łodzi, organizuje w dniu 9 października 1938 r. w hali sportowej w parku im. ks. Józefa Poniatowskiego, o godz. 11 pod protektorem Pana Wojewody Łódzkiego H. Józewskiego Akademię, przy udziale wszystkich artystów teatrów miejskich w Łodzi, poświęconą zagadnieniom chwili obecnej.

Na akademję tę Związek Ochotników Wojskowych wyzywa wszystkich swych członków, sympatyków i jaknajszersze koła społeczeństwa, by tłumną obecnością zmanifestować wobec braci ślązków, Narodu i całego świata niezłomną wolę jedności Rzeczypospolitej ze Śląskiem i utrwalenia na wieki Jego historycznych, moralnych i narodowych uprawnień wśród Narodu Polskiego.

20-lecie odzyskania Niepodległości

obchodzić będą pracownicy umysłowi szczególnie uroczystie

Wczoraj, odbyła się pod przewodnictwem wiceprezesa centralnej komisji porozumiewawczej Kaczora, konferencja przedstawicieli wszystkich organizacji zawodowych pracowników umysłowych, wchodzących w skład porozumienia. — Konferencja dotyczyła obchodu 20-lecia Niepodległości.

W wyniku obrad powzięto uchwałę, aby zorganizowany świat pracy wziął szczególnie żywy udział w obchodzie

święta Niepodległości. Powołano do życia specjalny komitet, w skład którego weszli prezesi 27 związków pracowników umysłowych. Komitet z kolei wyłonił ściślejszą komisję, do której weszli pp.: Wasilewski, Adamczyk, Sienkiewicz Jasiński i Komorowski.

Zadaniem komitetu będzie opracowanie szczegółowego programu uroczystości, odczytów, referatów, zredagowanie specjalnej odezwy i t. d. (i)

Skradziono auto

przed domem przy ul. Śródmiejskiej 32

Nocy ubiegłej dokonali w Łodzi nieujęci dotąd sprawcy kradzieży samochodu.

Ludwik Frenkiel, zamieszkały przy Al. Kościuszki 22, około godziny 11 w nocy zaparkował swój wóz marki „Polski Fiat” Nr. A-48652 przed domem przy ul. Śródmiejskiej 32.

Gdy po godzinie 1 w nocy zeszedł właściciele na dół, by wozem wrócić do domu — już samochodu nie znalazł.

Powiadomione o kradzieży władze

wdrożyły jeszcze w nocy energiczne poszukiwania, które nad ranem doprowadziły do odnalezienia samochodu w polach przy szosie Łódź-Mileszki. Dwa przednie koła, dwa koła zapasowe, akumulator i inne drobniejsze części zostały z samochodu odjęte.

Władze poszukują nadal złodziei tym gorliwiej, że tego rodzaju kradzieże są poważnym szkopułem na drodze do motoryzacji kraju. (i).

wieści SPORTOWE

Ogólnopolski wyścig

na przełaj organizuje ŁKS

W niedzielę, 9 b. m. sekcja kolarska ŁKS-u organizuje w Łodzi ogólnopolski wyścig kolarski na przełaj (cyklo-pedestralny).

Wyścig odbędzie się na dystansie 25 km. Start i meta znajdować się będą na stadionie ŁKS przy Al. Unii. Wyścig rozpocznie się o godz. 9-05 rano.

Kolarze łódzcy

zamykają sezon

Ofticjalne zakończenie sezonu kolarskiego w Łodzi nastąpi w przyszłą niedzielę 16 b. m. Jako ostatnia impreza sezonu, odbędzie się w Helenowie wyścig torowy o mistrzostwo województwa oraz wyścig dla młodzików, organizowany przez Ł.O.Z.K.

— Wyścig o nagrodę Zarządu m. Łodzi, który odbył się na autostradzie warszawskiej ub. niedzielę na dystansie 100 km., wygrał Kuńczak (Finster) przed Irzykowskim (ŁKS).

50 zawodników

w mistrzostwach wolnoamerykańskich

W ciągu soboty i niedzieli zostaną rozegrane w hali sportowej Wimy przy ul. Rokicińskiej 82 mistrzostwa zapasnicze okręgu łódzkiego w stylu wolno-amerykańskim.

Zainteresowanie tymi mistrzostwami jest duże, gdyż zostało zgłoszonych już dotychczas ponad 50 zawodników następujących klubów: KP Zjednoczone — 14, IKP—13, Wima—11, Kruszcender—10 i SKS—5.

WIMA utworzyła

sekcję pływacką

Ilość klubów nływackich w naszym mieście uległa zwiększeniu gdyż nową sekcję pływacką utworzyła Wima, która zgłasza wkrótce akces do Łódzkiego Okręgowego Związku Pływackiego.

Trzej łodzianie

startują w maratonie

W niedzielę, 9 b. m. odbędzie się w Poznaniu ostatnia konkurencja o mistrzostwo Polski — bieg maratoński.

Do biegu tego zgłosił się trzech maratończyków łódzcy: b. mistrz Polski — Soduła z SKS-u, Kupka z KE i Steinbok z Makabł Maraton tegoroczny o mistrzostwo Polski będzie b. silnie obsadzony, gdyż m. in. startować będą Przybytko, który w roku ub. zdobył w Łodzi tytuł mistrza Polski, Marynowski i Wirkus z Warszawianki i in.

Aktualia lokalne

Przyjazd warszawskiej drużyny „Lot” na mecz bokserski do Łodzi z Sokolem, który miał się odbyć 9 b. m., został przełożony na listopad.

— W niedzielę 9 b. m. odbędzie się w Łodzi pierwszy mecz bokserski o mistrzostwo klasy B między rezerwową drużyną Geyera a TFSJ z Tomaszowa. Mecz ten odbędzie się w sali Geyera przy ul. Piotrkowskiej 295 o godz. 11.30 przed poł.

— LZOPN zatwierdził karę jednoraznej dyskwalifikacji na znanego piłkarza pabjanickiej Burzy — Bauera.

Początek kary liczy się od 18 września r. b. koniec 18 września 1939 r.

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”, 5.35—6.35: „Dzień zaczynamy na wesoło” (płyty). 6.35—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—7.45: Muzyka (płyty). 7.45—8.00: Gimnastyka. 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: „Melodie Polesia” — poranek muzyczny dla szkół powszechnych w oprac. Czesława Kozielskiego w wyk. chóru żeńskiego pod dyr. Czesława Kozielskiego. 11.25—11.57: Feliks Mendelssohn: Koncert skrzypcowy E-moll (płyty).

11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Muzyka obiadowa (płyty). 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.15: Rozmowa technika z młodzieżą przeprowadzi Wacław Frenkiel. 15.15—15.30: Kłopoty i rady: „Pani Krystyna zmienia mieszkanie” — dialog w opracowaniu Stanisławy Goryńskiej. 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 16.00—16.15: Wiadomości gospodarcze. 16.15—16.35: „Wśród chałupników” — odczyt dla młodzieży licealnej w opracowaniu Henryka Olszewskiego. 16.35—17.00: Pieśni polskie w wykonaniu Janiny Szczygłówny. Akomp. Jadwiga Szamotulska. 17.00—17.15: „Od ścieżki do autostrady” — pogadanka, wygłosi Roman Olszewski.

17.15—18.00: Koncert solistów. Wykonawcy: Janina Wysocka-Ochlewska — fortepian, Tadeusz Ochlewski — skrzypce.

18.00—18.10: „Życie młodych” — „Terminatorzy chodzą do szkół zawodowych” — wygłosi Leon Romanowski.

18.10—18.20: Audycja z okazji „Tygodnia Szkoły Powszechnej”.

18.20—18.30: O wszystkim po troszku i Wiadomości sportowe lokalne.

18.30—19.00: „O tytułach muzycznych” — gawęda prof. B. Rutkowskiego.

19.00—20.40: Koncert rozrywkowy (z Katowic). Wykonawcy: Zespół smyczkowy Rozgłośni Katowickiej, Leopold Janicki — śpiew, Wilhelm Korek — akordeon, Jerzy Nałęcz — gitara, Jerzy Herald — akomp.

20.40—21.00: Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. — Nasz program.

21.00—21.10: „Sami odbudowaliśmy — co wojna zniszczyła” — pogadanka, wygłosi red. Zygmunt Szempliński.

21.10—21.35: Koncert kameralny (z Poznania). Transmisja z okazji „Tygodnia Polskiej Muzyki w Poznaniu. Wykonawcy: Polski Kwartet Smyczkowy.

21.35—21.55: „Na nowe życie” — fragment z powieści Edwina Jędrkiewicza „Droga do Martynowic”.

21.55—22.05: „Przyszłość chałupnictwa w okręgu łódzkim” — pogadanka gospodarza — wygłosi mgr. Kazimierz Lpnieki.

22.05—23.00: Koncert Życzeń Łódzkiej Rodziny Radiowej.

23.00—23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i komunikat meteorologiczny.

23.05—23.10: AUDYCJE ZAGRANICZNE. 19.40—BRATISLAWA: „Martwy dom” — opera Janeczka.

20.10—KOPENHAGA: Koncert symfoniczny. 21.00—RZYM: „Le maschere” — opera Mascagniego. Dyr. Kompozytor.

21.30—RADIO PARIS: Koncert symfoniczny. 22.25—DROITWICH: „Pory roku” — oratorium Haydna.

ZMIANA LOKALU REFERATU PRASOWEGO ZARZĄDU MIEJSKIEGO.

W dniu 4 b. m. Referat Prasowy Zarządu Miejskiego w Łodzi został przeniesiony do nowego lokalu i mieści się w siedzibie Zarządu Miejskiego — Plac Wolności 14, parter, pokój nr. 3. telefon 218-03.

Z POLSKIEGO TOWARZYSTWA
KRAJOZNAWCZEGO.

W sobotę, dnia 8 października r. b. odbędzie się w lokalu Towarzystwa (Al. Kościuszki 17), pierwsza w bieżącym sezonie herbalka towarzyska dla członków i wprowadzonych gości.

W programie odczyt prof. A. Jackowskiego o dawnych zamkach na obszarze jury Krakowsko-Wieluńskiej; po przerwie, część muzyczna. Początek o godz. 20-05.

PRZED DECYZJĄ W SPRAWIE PALESTYNY

Dziś odbędzie się konferencja w Londynie z udziałem Wysokiego Komisarza Michaela Anglia wysłała do Palestyny dwa pułki kawalerii i 4 bataliony piechoty, celem położenia kresu terrorowi

Londyn, 4 października.

(Pat) Masakra dwuzestu kilku kolonistów żydowskich w Tyberiadzie uwytkliła krytyczną sytuację w Palestynie. Rząd brytyjski po otrzymaniu wiadomości z Tyberiadzie podjął natychmiast specjalne środki zaradcze, a przede wszystkim zarządził

WYSŁANIE DO PALESTYNY DALSZYCH DODATKOWYCH ODDZIAŁÓW WOJSKA.

oprócz wysłanej już brygady gwardii. Rząd śpiesznie polecił w dniu dzisiejszym skierować do Palestyny dwa pułki kawalerii i 1 batalion piechoty z garnizonu, stacjonowanego w Egipcie. Po za tym 3 bataliony gwardii przybędą do Palestyny w przyszłym tygodniu z Indii

W czwartek odbędzie się w Londynie pod przewodnictwem ministra kolonii Malcolm Macdonalda KONFERENCJA NA TEMAT SYTUACJI PALESTYŃSKIEJ

Minister Macdonald wezwał natychmiast do Londynu wysokiego komisarza brytyjskiego w Palestynie sir Harolda Mc Michaela, który dziś rano wystartował z Jerozolimy i przylatuje do Londynu jutro popołudniu.

Sytuacja w Palestynie była dziś również przedmiotem licznych INTERPELACJI W IZBIE GMIN Minister Macdonald w odpowiedzi na pytania wyjaśnił, że otrzymał od wysokiego komisarza raport na temat zajść w Tyberiadzie.

Raport ujawnia, że w czasie napadu na miasto przez zbrojną bandę arabską zostało zamordowanych 19 Żydów, w tym 3 kobiety i 9 dzieci, trzech zaś Żydów zostało rannych. W tym czasie w Tyberiadzie było 25 rezerwowych tubylczych policantów Żydów, 20 policantów brytyjskich oraz kompania piechoty brytyjskiej. Po nadejściu dalszych posiłków banda została rozproszona.

Powodzenie akcji bandy terrorystycznej tłumaczy się tym, że Arabowie weszli do miasta w sposób podstępny i nie jako banda w całości, lecz jako szereg pojedynczych jednostek, przebranych i wchodzących do miasta rzekomo w celach pokojowych, wskutek czego siły zbrojne zostały zaskoczone co do celów tej tajemniczej napaści. Minister wyjaśnił, że sądząc z tego, co zaszło, jedynym celem było mordowanie i niszczenie gmachów publicznych przez podpalenie.

Ważnym faktem w całokształcie rozważań rządu na temat obecnej sytuacji w Palestynie jest przyjazd do Londynu ministra spraw zagranicznych Iraku Taufik Suwaidi Bega, który odbył dziś dłuższą rozmowę z lordem Halifaxem.

Jerozolima, 5 października. (Pat) W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że nagły wyjazd do Londynu wysokiego komisarza brytyj-

skiego stoi w związku z zaostřenieniem sytuacji w Palestynie.

Jak przypuszczają, w czasie pobytu w Anglii wytyczona zostanie nowa linia polityczna w sprawach palestyńskich, zmierzająca do likwidacji konfliktu.

Jerozolima, 5 października.

(Pat) W północnej Galilei toczy się bitwa pomiędzy wojskami brytyjskimi a terotystami arabskimi u podnóża Tabor. Powstańcy stracili w bitwie 12 zabitych. Straty w oddziałach wojskowych nie są znane.

Londyn, 4 października.

W artykule wstępnym o sytuacji w Palestynie „Daily Express” domaga się ustąpienia ministra kolonii Malcolm Macdonalda. Niech Macdonald ustąpi — pisze dziennik — misja jego nie powiodła się, i będzie lepiej, jeśli będzie on zwolniony ze swych obowiązków.

RZĄDOWI DALADIERA GROZIŁ UPADEK

Sensacyjne posiedzenie parlamentu francuskiego. — Wskutek ustępstw na rzecz socjalistów, rząd został uratowany

Daladier otrzymał pełnomocnictwa finansowe

Paryż, 5 października.

(PAT) Po uzyskaniu przez rząd niespodziewanie dużej większości przy głosowaniu nad układami monachijskimi, a właściwie nad polityką, która dała Francji wynik pokojowy, a w którym to głosowaniu poza komunistami tylko socjaliści i jeden z deputowanych prawicowych de Keryllis wypowiedział się przeciwko zaakceptowaniu polityki rządu, wczoraj o godz. 10 wieczorem rozpoczęła się druga rozgrywka o pełnomocnictwa gospodarczo finansowe dla rządu.

Obrady plenarne Izby nad krótką ustawą o pełnomocnictwa, które miały się zacząć o godz. 22 zaczęły się dopiero o godz. 2.30 nad ranem. Przeszło 4 godziny nocy upłynęły na rozgrywkach międzypartyjnych, rokowaniach i przetargach, przypominających dawne konflikty i kryzysy pełnomocnictwowe.

Sytuacja rozwijała się w sposób pełen sensacyjnych niespodzianek i napięć o godz. 0.30 wydawało się, że

DOJDZIE PRAWIE DO KRYZYSU GABINETOWEGO,

ponieważ socjaliści postanowili większością 2/3 głosów swego klubu głosować przeciwko pełnomocnictwom. Było to ze strony socjalistów posunięcie do pewnego stopnia taktyczne, ponieważ oświadczyli oni w związku z tą uchwałą, że mogą uchwalić rządowi pełnomocnictwa tylko pod warunkiem, że sami wejdą do rządu i wywierać będą wpływ na wykonanie tych pełnomocnictw. Socjalistom chodziło przede wszystkim o to, aby pełnomocnictwa nie były wykorzystane przeciwko 40-godzinemu tygodniowi pracy. Prem. Daladier kategorycznie odrzucił wprowadzenie socjalistów do rządu. Rokowania zdawały się zupełnie rozbite, a sytuacja była bardzo poważna. W kuluarach Izby panowało wielkie poruszenie, ponieważ ogólnie zdawano sobie sprawę, że rząd prem. Daladier byłby niesłychanie osłabiony, gdyby mu rzucić przeciwko wszystkim niemal grupom waniom robotniczym, spychając tym samym również do opozycji całą generalną konfederację pracy, która w ostatnich dniach wyswobodziła się spod wpływu komunistów i zajmowała stanowisko dla rządu przychylnie.

W ostatniej chwili sytuacja uległa

zmianie, dzięki interwencji prezesa Izby deputowanych Herriota, który doprowadził do kompromisu. Na skutek tego kompromisu termin pełnomocnictw, projektowany do końca roku został ograniczony tylko do 15 listopada. Premier zgodził się zwołać izbę na dz. 16 listopada, jednocześnie zapewniając socjalistów, iż nie ma zamiaru kasować ustawy o 40-godzinym tygodniu pracy, zastępując ją tylko wprowadzeniem całego szeregu modyfikacji, czyniących ją bardziej elastyczną.

Socjaliści wobec tego zgodzili się nie głosować przeciwko pełnomocnictwom, wstrzymując się od głosowania. Wiadomość ta zaalarmowała grupy prawicowe, które chciały się dowiedzieć za cenę jakich koncesji rząd zapewnił sobie neutralność socjalistów i uwały się z kolei w delegacji do premiera ponieważ socjaliści ze swej strony odmówili im wyjaśnień. Po konferencji między premierem i grupą prawicową, komisja finansowa mogła wreszcie zebrać się ostatecznie i uchwaliła projekt pełno-

mocnictw z modyfikacją co do terminu, żadaną przez socjalistów większością bardzo względną, bo tylko 18 głosami, przy 5 głosach przeciw i 18 powstrzymujących się. Na plenum Izby rząd uzyskał ostatecznie 349 głosów za pełnomocnictwami przy 76 głosach komunistycznych i 4 głosach deputowanych prawicowych przeciwko oraz przy ok. 200 głosach socjalistycznych i prawicowych, powstrzymujących się od zajęcia stanowiska.

Paryż, 5 października.

(PAT) Po całonocnym posiedzeniu Izby deputowanych na którym do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy pełnomocnictw premier musiał użyć w pewnym momencie groźby rozwiązania Izby i nowych wyborów, pełnomocnictwa przeszły w senacie bez żadnych trudności niemal jednogłośnie. W kołach parlamentarnych dość sceptycznie jednak oceniano znaczenie praktyczne tych pełnomocnictw, ponieważ w myśl oświadczeń premiera złożo-

nych w czasie pertraktacji z socjalistami, rząd wyrzekł się z góry wykorzystania pełnomocnictw dla głębiej sięgających reform finansowych i ekonomicznych. Ani zatem żadna kontrola dewizowa ani podatek majątkowy ani nawet głębsza reforma w ustawodawstwie społecznym a szczególnie w 40-godzinnym tygodniu pracy nie są przewidziane.

Jako najprawdopodobniejsze środki, które rząd zastosuje w celu naprawienia konsekwencji finansowych ostatniego kryzysu, jakie się odbyły na skarbie francuskim, wymieniane jest przerachowanie zapasu złota według obecnego kursu franka, co zależnie od systemu przeliczenia może dać skarbowi rachunkowo trzydzieści parę do 40 miliardów franków.

Jako drugi ewentualny środek tym razem o znaczeniu bardziej realnym i pozytywnym, wymieniana jest jednoroczna podwyżka podatku dochodowego.

Anglia uzna podbój Abisynii

Włochy wycofają ochotników z Hiszpanii. — Obie walczące strony pozbawione będą wszelkiej pomocy

Londyn, 5 października

(Pat) W kołach poinformowanych krąży pogłoski, że rozmowy, toczące się między Rzymem, Paryżem i Londynem, są bliskie ukończenia i że spodziewane jest rychłe porozumienie się między W. Brytanią, Francją i Włochami w sprawie uzgodnienia stanowiska tych trzech mocarstw w odniesieniu do wojny domowej w Hiszpanii.

Porozumienie to oparte być ma na następujących trzech przesłankach: 1) strony walczące w wojnie domowej w Hiszpanii pozostawione zostaną same sobie, tak że dalsze działania wojenne

prowadzone będą bez pomocy z zewnątrz, 2) wyciągnięcie obcych oddziałów nastąpić ma jaknajprędzej, 3) obie strony walczące w Hiszpanii pozbawione zostaną na przyszłość wszelkich dostaw zarówno o ile chodzi o ochotników, jak i broń, amunicję i wszelki sprzęt wojenny. W tym celu Francja zgodzi się na hermetyczne zamknięcie granicy hiszpańskiej oraz na wprowadzenie ścisłej kontroli przy ładowaniu statków.

Rzym, 5 października.

(Pat) Minister spraw zagranicznych

hr. Ciano odbył dziś ponownie rozmowę z ambasadorem brytyjskim przy Kwitrynale lordem Perthem. W kołach angielskich panuje przekonanie, że omawiano problem ochotników hiszpańskich oraz sprawę uznania imperium włoskiego przez Anglię. Jak wiadomo, od załatwienia obu tych zagadnień zależy wprowadzenie w życie układów włosko-angielskich z dnia 16 kwietnia br. W kołach politycznych wyrażany jest pogląd, że decyzja rządu francuskiego w sprawie mianowania ambasadora w Rzymie przyspieszyć może fakt uznania imperium włoskiego przez Anglię.

Sala Filharmonii Tel. 213-84. „FOLKS UN JUGNT-TEATRE” Kier. Klary Segalowicz. Dyr. Zarz. M. Mazo. W sobotę, dn. 8 b. m. o godz. 9.30 wiecz. uroczysta premiera arcydzieła Williama Szekspira

„BURZA”

— Bilety już do nabycia w kasie Filharmonii.

w rewelacyjnej obsadzie najlepszych sił sceny żydowskiej. Przekład: Aron Ceitlin. Inscenizacja Leon Schiller. Reżyseria Maksymilian Wikskind. Dekoracje i kostiumy Władysław Dąszewski. Muzyka Artur Malawski. Choreografia Tatiana Wysocka.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 6 października 1938 r.

Po przyłączeniu Zaolzia

O gospodarczym uzbrojeniu Zaolzia pisaliśmy już tutaj we wczesnej fazie konfliktu. W międzyczasie wzrosło powszechne w tej materii zorientowanie, dzięki prasie i radiu.

Gdy podstawowy wkład Zaolzia do gospodarki polskiej, na który składają się kopalnie węglowe i huty oraz zakłady metalurgiczne, już jest oczywisty — pełny „spis inwentarza” da się sporządzić dopiero po wytyczeniu granic obszaru plebiscytowego i po przeprowadzeniu plebiscytu, ponieważ i w jego wyniku powinno przypaść Polsce dobrze gospodarczo wyposażone terytorium (w tym np., szczególnie Łódź interesujące ośrodki przemysłu włókienniczego ze stosunkowo dużą ilością wrzecion, leżące na obszarze, do którego Polska ma prawo aspirować).

Przy całym jednak bogactwie gospodarczym Zaolzia nie podzieleny poglądu, jakoby jego włączenie do gospodarstwa polskiego wymagało długotrwałego zabiegu unifikacyjnego. W żadnym bowiem kierunku nie przynosi gospodarce uzbrojenie Zaolzia jakiegokolwiek istotnej przemiany strukturalnej, czy jakiegokolwiek — naruszającego równowagę dotychczasowego układu — nowym ekonomicznym, któreby wymagały dłuższych procesów przystosowawczych. Ułatwia zresztą zadanie unifikacji względnie (w stosunku do wyposażenia) nieduże terytorium nowoinkorporowanej dzielnicy.

Dalej zastanawiają się ekonomiści nad ewentualnymi nowymi możliwościami gospodarczymi, jakie — w wyniku likwidacji konfliktu zaolziańskiego — otworzą się dla nas w stosunkach z Czechosłowacją.

Zacienienie stosunków z pozbawioną dużej części surowca przemysłowego, w dużej mierze „odprzemysłowioną” — a wedle naszego założenia — oddcinającą się od gospodarstwa Rzeczypospolitej Czechosłowacją dać może Polsce wiele ziemianych korzyści ekonomicznych. Nie trzeba dodawać, że w tej konstelacji wysuwa się na czoło zagadnienie Gdyni, jako potencjonalnego czeskiego „okna na świat”, zagadnienie, które natychmiast po odgródzeniu w kwietniu Czechosłowacji od portu Triestu barierą anchlussową, absorbowano zorientowane umysły czeskie.

Te problemy staną się w całej pełni aktualne dopiero gdy nasze czynniki międzynarodowe uznają, że konflikt z Czechosłowacją jest bez reszty i we wszystkich swych elementach zakończony.

Dr. A. Z.

Profesje wekslowe we wrześniu

Jak się dowiadujemy, u notariuszy łódzkich liczba i wartość protestów wekslowych w ciągu miesiąca września r. b. uległa zmniejszeniu.

W tym czasie zaprotestowano na terenie m. Łodzi 24879 weksli krajowych na sumę zł. 2.579.818 zł. i 80 gr. oraz 4 weksle w walucie zagranicznej na złotych 9.077 gr. 38, podczas gdy w sierpniu zaprotestowano 25.240 weksli krajowych na zł. 588.613 gr. 10 oraz 9 weksli zagranicznych na zł. 13.087.89.

W całym zaś okręgu sądowym łódzkim zaprotestowano we wrześniu 28.293 weksli krajowych na ogólną sumę złotych 2.956.321 gr. 95, a w sierpniu 28.332 weksli na zł. 2.851.391 gr. 40.

Przed sporządzeniem protestów u notariuszów w m. Łodzi wykupiono we wrześniu 7.002 weksle na zł. 856.185.45, a w sierpniu 6.415 weksli na zł. 872.541 gr. 78.

Misja gospodarcza z Mandżukuo przyjeżdża do Polski

Warszawa, 5 października

(Pat) W dniu 7 bm przyjeżdża do Polski misja Mandżukuo z ministrem gospodarki narodowej Han Nun Czek na czele. Misja ta zabawi w Polsce 6 dni i wiedziedzi szereg ośrodków przemysłowych m. in. Katowice, Łódź, oraz Kraków i Gdynie. W czasie pobytu misji w Polsce przyjęta ona będzie przez ministra przemysłu i handlu p. Romana.

Rynek włókienniczy we wrześniu

Sezon zimowy zapowiada się dobrze. — Wpływ sytuacji międzynarodowej. Trudności surowcowe. — Przyłączenie Śląska Zaolziańskiego

Początek sezonu jesienno - zimowego we włókiennictwie wypadł naogół korzystnie. Przygotowania produkcyjne do tego sezonu rozpoczęły się w miesiącach letnich i rozwijały się zupełnie normalnie, gdyż przemysł nie napotykał na żadne specjalne trudności w dziedzinie zaopatrywania się w surowce. W międzyczasie rozpoczęły się już pierwsze zakupy manufaktury ze strony odbiorców prowincjonalnych z pośród handlu hurtowego. Zakupy te zapowiadały się naogół dość korzystnie i to niemal we wszystkich branżach.

Rozmiary produkcji dla potrzeb sezonu jesienno - zimowego kształtowały się na poziomie zeszłorocznym. W tych granicach również rozwijały się transakcje w handlu włókienniczym. Wydatniejшему zwiększaniu zakupów towarowych nie sprzyjała w zupełności sytuacja rynku odbiorczego, zwłaszcza jeżeli chodzi o konsumcję wsi. Wpływała na to sytuacja na rynkach zbożowych, gdzie ceny przez dłuższy okres czasu nie wykazywały wydatniejszej tendencji zwykłej. Podkreślić przy tym należy, że konsumcja wsi dla sezonu jesienno-zimowego posiada we włókiennictwie dość duże znaczenie, z uwagi na to, iż okres późniejszy jest okresem realizacji finansowej rolnictwa za sprzedane zboże. Konsumcja miast wykazywała pewne tendencje wzrostu. Większemu wzrostowi produkcji włókienniczej nie sprzyjały pozostałości towarów z minionego sezonu, które zamroziły pewną część zasobów finansowych przemysłu i kupiectwa.

Rozwijające się dość pomyślnie transakcje sezonowe doznały zahamowania w okresie napięć politycznych. Przede wszystkim przemysł włókienniczy obawiał się trudności w dziedzinie zaopatrywania się w surowce. Przypomnieć bowiem należy, że szereg państw, spodziewając się wybuchu wojny, wprowadziło zakazy wywozu surowców. Zakazy te dotknęły również i polski przemysł włókienniczy, związany bardzo silnie z Anglią, Francją i Belgią, jako krajami, pośredniczącymi w międzynarodowym handlu surowcami włókienniczymi.

Poza trudnościami surowcowymi powstały również pewne zakłócenia finansowe — zupełnie zresztą zrozumiałe na tle sytuacji międzynarodowej, — wśród której organizm gospodarczy Polski wykazał wyjątkową odporność, równowagę i spokój.

Przejściowe te trudności znalazły jednak całkowite zrozumienie na terenie banków, które w okresie międzynarodowych zakłóceń zmobilizowały na rzecz włókiennictwa bardzo poważne rezerwy. Dzięki temu przemysł włókienniczy zdołał stosunkowo bez większych wstrząsów opanować trudności i bardzo szybko doszło na froncie włókienniczym do całkowitego odprężenia.

Niezachwiana ani na chwilę równowaga umożliwia obecnie przemysłowi kontynuowanie produkcji, która wykazuje tendencje zwiększenia z uwagi na oczekiwana dalszą aktywizację koniunktury ogólnopolskiej. Rynek odczuwa częściowo nawet pewien brak towarów, co świadczy o jego zwiększających się możliwościach chłonnych.

Poza tym nie bez znaczenia dla polskiego przemysłu włókienniczego winno być przyłączenie do Polski Śląska Zaolziańskiego, który zaopatrywał się w manufaktury, konfekcje i galanterię w Czechosłowacji. Zwiększony w ten sposób rynek konsumpcyjny Polski zasługuje niewątpliwie na szczególną uwagę ze względu na to, że spożycie artykułów włókienniczych na Śląsku Zaolziańskim jest na głowę ludności stosunkowo większe, aniżeli w innych częściach Polski.

Uruchomienie kontyngentów na Palestynie

Ostatnio zostały uruchomione kontyngenty dla Palestyny na okres dwunastego kwartału r. b.

Kontyngenty te obejmują między innymi: pomarańcze, mandarynki, grapefruity, cytryny, wino i skóry surowe.

Wobec zniesienia rozrachunku w stosunku do Palestyny, pozwolenia przywozu otrzymywać będą importerzy z kopiami dla banków dewizowych.

Aukcje wełny w Londynie

minęły pod znakiem mocnej tendencji. — Lekka wyżka cen

W dniu 30 września zamknięta została seria wrześniowa londyńskich aukcji wełnianych. Pomimo dużego napięcia politycznego we wrześniu, rynek wełny wykazał dużą odporność i aukcje przeszły pod znakiem mocnej tendencji. Udział odbiorców z kontynentu był mały, natomiast zakupy Anglików były wcale pokaźne.

Ogółem zaofiarowano na aukcjach 85.000 bel wełny, z czego 18.392 bel nowozelandzkiej, 12.472 bel z Queensland,

8.530 bel z Nowej Południowej Wali, 9.892 bel z Wietorii południowej, 3.607 bel wełny angielskiej, 3.137 bel południowo - amerykańskiej i mniejsze ilości wełny innego pochodzenia.

Ogólny obrót wełną wyniósł 71.000 bel, z czego 43.500 bel zakupili Anglicy, a resztę kontynent europejski. W porównaniu z cenami, osiągniętymi na poprzedniej serii aukcji, notowania podniosły się naogół o 5 proc. Niektóre gatunki zwykowały o 10 proc.

600 nowych fabryk w Lancashire powstało w ciągu ostatnich 7-miu lat

Związek popierania i rozbudowy przemysłu w okręgu Lancashire wydał bogato ilustrowaną broszurę, dotyczącą rozwoju tego okręgu. Według informacji, zawartych w tej broszurze, w okresie ośmiolatnim, t. j. od 1931 roku do chwili obecnej powstało w hrabstwie Lancashire 600 nowych fabryk, różnych branż, a 360 niezręcznych przez dłuższy okres czasu fabryk włókienniczych podjęło na nowo pracę. Niezależnie od te-

go szereg fabryk, już istniejących i czynnych, rozbudowało się i zaopatrzyło w nowe maszyny.

Jak ważnym z punktu widzenia gospodarczego i społecznego jest ten okręg świadczy fakt, że znalazło w nim zajęcie 13,8 proc. ubezpieczonej ludności robotniczej Wielkiej Brytanii. Z ogólnej ilości towarów, eksportowanych z Wielkiej Brytanii, jedna trzecia przechodzi przez porty hrabstwa Lancashire.

Wyniki podróży do Jugosławii i Włoch specjalnej delegacji, która badała produkcję włókien zastępczych

W połowie września — o czym swego czasu informowaliśmy — udała się w podróż do Jugosławii i Włoch specjalna delegacja polska dla zbadania produkcji włókien zastępczych w tych krajach.

W skład delegacji weszli, obok przedstawicieli polskiego przemysłu włókienniczego, przedstawiciele ministerstwa przemysłu i handlu, ministerstwa rolnictwa i ministerstwa spraw wojskowych.

W czasie swego dwutygodniowego pobytu w Jugosławii i we Włoszech, członkowie delegacji mieli możność zapoznania się na miejscu z rozbudową produkcji włókien zastępczych w tych

krajach, oraz przestudiowania zarówno strony technicznej, jak i ekonomicznej produkcji i przeróbki kotoniny i włókien zastępczych w Jugosławii i we Włoszech.

Podróż badawcza trwała 2 tygodnie i onegdaj członkowie delegacji powrócili do kraju.

Materiały, jakie zebrała delegacja w czasie swej podróży po Jugosławii i Włoszech, są w chwili obecnej przedmiotem badań, zainteresowanych kół przemysłu włókienniczego. Po odpowiednim ich opracowaniu, wyniki wycieczki będą opublikowane.

Bilans Banku Polskiego

w III-iej dekadzie września r.b. — Wzrost obiegu banknotów

W 3-iej dekadzie września zapas złota w Banku Polskim zmniejszył się o 4,3 miln. zł do 437,2 miln. zł. Stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 1,3 miln. zł do 13,4 miln. zł.

Suma wykorzystanych kredytów powiększyła się o 351,8 miln. zł do 1167 miln. zł, przy czym portfel wekslowy powiększył się o 163,1 miln. zł do 879 miln. zł, portfel zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł o 24,3 miln. zł do 82,5 miln. zł; stan pożyczek zabezpieczonych zastawami zwiększył się o 164,4 miln. zł do 205,5 miln. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu obniżył się o 19,9 miln. zł do 9,8 miln. zł.

Pozycja „inne aktywa” zmniejszyła się o 4,6 miln. zł do 182,4 miln. zł, pozycja zaś „inne pasywa” uległa wzrostowi o 3,4 miln. zł do 174 miln. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania obniżyły się o 79,7 miln. zł do 181,2 miln. złotych.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zwiększył się o 398,5 miln. zł do 1547,5 miln. złotych. Pokrycie złotem wynosi 26,84 procent. Stopa dyskontowa 4 i pół proc. Stopa od pożyczek zastawowych 5,5 procent.

Zwiększenie się emisji banknotów o 398,5 miln. zł należy przypisać nie tyle normalnemu w tym okresie wzrostowi obiegu pieniężnego (ultimo kwartału), ile przede wszystkim tej okoliczności, że instytucje finansowe zmuszone do wypłaty wycofywanych wkładów, podnosiły z Banku duże kwoty, wykorzystując w silnym stopniu kredyty dyskontowe i lombardowe.

Zjawisko wzrostu obiegu należy w związku z tym uważać raczej jako przejściowe, gdyż zniknie ono, gdy nastąpi powrót wkładów do instytucji kredytowych, które wówczas będą mogły spłacić swe kredyty w Banku Polskim.

Wyborcy do Senatu sprawdzają pomiędzy 6—13 października w lokalach zebrań obwodowych, czy są wciągnięci na listę głosujących do Senatu

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była niejednolita przy obrotach małych.

Notowano: Amsterdam 290.25, Bruksela 90.20, Kopenhaga 114.15, Londyn 25.55, Nowy Jork 5.32.25, Nowy Jork kable 5.32.5, Oslo 128.20, Paryż 14.27, Praga 18.27, Sztokholm 131.70, Zurych 121.50.

Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.29, kanadyjskie 5.26, funty holenderskie 289.25, franki francuskie 14.21, szwajcarskie 121, belgi 89.95, funty angielskie 25.46, palestyńskie 24.70, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie odc. do 20 koron 10.40, duńskie 113.60, norweskie 127.55, szwedzkie 131.03, marki fińskie 11.05, marki niemieckie srebrne 94.

AKCJE. — Na rynku akcyjnym tendencja mocniejsza przy obrotach większych akcjami metalurgicznymi.

Notowano: Bank Polski 127, imienne 126, Wegiel 37.25, Cukier 38, Starachowice 44.75 — 44.25, Ostrowiec 66, Lilpop 13, Haberbusch 56, Modrzejów 21.25 — 22.

PAPIERY PROCENTOWE — Dla papierów procentowych tendencja była mocna przy obrotach większych 4 i pół proc. wewnątrz. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. 84, seria I em. 93, II em. 84.75, seria II em. 93.75, 4 proc. dolarowa 42.75, 4 i pół proc. wewnątrzna 66, 4 proc. konsolidacyjna 66.75, 5 proc. konwersyjna 69.25 — drobne odcinki 68, 5 proc. kolejowa 67.75, drobne odcinki 66.75, 5 proc. Warszawy z 1933 r. 74.25 — 74, 4 i pół proc. ziemskie 65.

W obrotach prywatnych Rudzki 12.25 — 12.50 — 12.25, 3 proc. ziemskie odcinki po 1000 złotych 54, odcinki po 500 zł 58.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.25—42.00, poz. inwestycyjna I-sza em. 84.25—83.75, poz. inwestycyjna II-ga em. 85.25—84.75, poz. konsolidacyjna 67.00—66.75, poz. wewnątrzna 66.25—66.00, Bank Polski 128.00—127.00, poz. konwersyjna 69.00—69.75. Tendencja cokolwiek słabsza.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI

Wszystkie notowania bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 1346 ton.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 5 października

Nazwa papieru	Dzisiaj	Wczoraj	Przed mies.	Przed roklem
30/0 Inw. I. em.	84.—	84.—	86.50	69.—
4 1/2 0/0 Wewn.	66.—	66.25	66.63	57.25
50/0 Konwers.	69.25	69.—	69.—	61.75
Dolarówka	42.75	42.25	42.25	38.50
4 1/2 0/0 L. Ziem.	65.—	64.75	65.—	56.—
50/0 L. Warsz. 1933	74.—	74.75	74.75	52.75
50/0 L. Łódz. 1933	—	66.50	66.75	56.50
Bank Polski	127.—	127.—	123.—	108.50
Lilpop	93.—	92.—	86.50	54.—
Zł. rządów	—	62.—	61.50	57.50

Pani w wieku
NIEBEZPIECZNYM!

gdy młodość już minęła nie powinna się poddawać, lecz usuwać z twarzy znamiona wieku... Odżywczy krem ABARID usuwa zmarszczki i zwiotczenia, przywraca skórze jedność i świeżość, a puder ABARID dobrane do karnacji nadaje cerze delikatny, świeży i młodzieńczy wygląd.

krem i puder
ABARID

List pasterski ks. biskupa Kubiny o krytycznej sytuacji w Europie

J. E. ks. biskup dr. Teodor Kubina, ordynariusz diecezji częstochowskiej, wydał list pasterski do swych diecezjan, w którym m. in. pisze:

„Wskutek tragicznych okoliczności, jakie obecnie wytworzyły się na świecie, tegoroczna jesień staje się szczególnie ciężka, a nawet krytyczna. Nad Europą zawisła wojna, która lada chwila może się zerwać i wciągnąć w swe wiry także nasz naród i nasze państwo. W samym zaś kraju, wobec rozpisanych wyborów do Sejmu i Senatu oraz do ciał samorządowych, rozpoczęła się walka o kierunek, w jakim ma się kształtować nasze życie publiczne. Zagrożony więc w wysokim stopniu jest nasz pokój wewnętrzny i zewnętrzny, na szalach wagi wielków ważą się losy jak innych, tak i naszego narodu. W takiej poważnej, w takiej groźnej chwili więcej, niż kiedykolwiek obowiązuje nakaz Chrystusa Pana: „Czuwajcie i módlcie się” (Mat. 26, 41)... Módlmy się, aby naród nasz nie uległ wpływowi obcego ducha, czy to ze Wschodu, czy to z Zachodu, ale budował nową Polskę z sił własnego ducha, ducha katolickiego i polskiego”.

Ks. biskup zaleca szczególnie nabożeństwo różańcowe. Modlitwa bowiem różańcowa jest wypróbowanym środkiem walki ze złem wszelkiego rodzaju, wyjednać może pokój w narodach i między narodami, wskazując jednocześnie

drogę do Chrystusa, prawdziwego króla Pokoju.

„Niewątpliwie — pisze ksiądz biskup — wszyscy dziś tęsknią za pokojem dążą do niego i pracują nad jego utrzymaniem. A jednak wszystkie wysiłki w tym kierunku, jak niestety stwierdzić musimy, okazują się daremnymi, lub też nietrwałymi w swych skutkach. Dlaczegoż tak się dzieje? Dzieje się tak dlatego, że każdy naród, każda klasa, każda partia, każdy wódz ma inne pojęcia o pokoju i o drogach, które do niego by prowadziły. I każdy chciałby przeprowadzić swój pokój, to jest pokój według własnego, egoistycznego prawa i dobra, nie uznając i nie licząc się z prawem i dobrem innych. Przy tym każdy uważa siebie za najwyższy autorytet, nie uznając obok siebie lub nad sobą żadnego innego autorytetu.

Wskutek tego, każdy jest skłonny, a nawet czuje się upoważniony gwałtem narzucić opornym lub inaczej myślącym swój pokój, swoje prawo. Nic dziwnego, że wskutek takiego pojęcia pokoju i takiego nastawienia przy przeprowadzeniu go, praca nad pokojem nawet przy subiektywnie dobrej woli, siłą rzeczy zamienia się na pracę nad wojną i prowadzi do jeszcze głębszego rozbitcia i rozgoryczenia społeczeństwa, do jeszcze większych krzywd i niesprawiedliwości społecznych”.

Jutro w „Grand-Kinie”

Monumentalny przegląd wydarzeń p. t.

„Śląsk Zaolzański wraca do Macierzy”

Triumfalne wkroczenie Armii Polskiej na prastarą Ziemię Piastowską Ponadto w programie: Szampańska komedia p. t.

„PAWEŁ I GAWEL”

DYMSZA, GROSSÓWNA, BODO w rol. głównych.

Kronika radiowa

Sprawa dokształcania młodzieży rzemieślniczej, sprawa uczeszczenia tej młodzieży do szkół zawodowych nie jest tylko zależna od niej samej. Dużą rolę tutaj odgrywa stosunek pracodawców do tego zagadnienia, zrozumienie konieczności pogłębiania wiadomości ogólnych pracowników.

Zagadnienie to poruszone będzie przez Rozgłośnie Łódzka, która w czwartek, dnia 6 bm o godz. 18-iej nada pogadankę Leona Romanowskiego p. t. „Terminatorzy w szkołach zawodowych”.

SPORT DLA WSZYSTKICH

Okręgowy Urząd WF i PW w Łodzi we- współ z Rozgłośnia Łódzka pragnąc uprzystępnienie najuboższemu warstwowi robotniczemu uprawianie sportu, organizuje bezpłatne kursy wychowania fizycznego.

Wspomnieć należy, iż zorganizowane w lecie kursy pływania cieszyły się dużą frekwencją, uczestników, których ponad 300 nauczyło się pływać, przy czym granica wieku uczestników wahała się między 16 a 46 latami.

Obecnie lekcje odbywać się będą w poniedziałki i piątki od godz. 19 do 20, począwszy od 10 października, w hali sportowej w parku Poniatowskiego. Kursy obejmą ćwiczenia gimnastyczne, lekkoatletyczne oraz gry i zabawy sportowe.

Zapisy przyjmują: kierownictwo wyszkoleń Okręgowego Urzędu WF i PW przy ul. Strzeleckiej 2-8 — Dom Pomnik, oraz Polskie Radio przy ul. Radwańskiej 70 — w godz. między 9-tą a 13-tą codziennie.

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 4-go października 1938 r.

NOWY JORK: Loco 8.35, październik 8.13, listopad 8.13, grudzień 8.13, styczeń 8.11, luty 8.11, marzec 8.10—8.12, kwiecień 8.07, maj 8.05, czerwiec 8.04, lipiec 8.04, sierpień 8.11, wrzesień 8.69.

NOWY ORLEAN: Loco 8.31, październik 8.24—8.26, grudzień 8.25—8.26, styczeń 8.23, marzec 8.22—8.23, maj 8.17, lipiec 8.16, październik 39 r. 8.03—8.04.

LIVERPOOL: Loco 4.94, październik 4.65, listopad 4.69, grudzień 4.71, styczeń 4.73, luty 4.74, marzec 4.75, kwiecień 4.76, maj 4.77, lipiec 4.78, sierpień 4.77, wrzesień 4.76, paźdz. 4.76.

„Giza” Loco 7.73, październik 6.90, listopad 6.70, styczeń 7.13, marzec 7.18, maj 7.21.

Egiptas: Loco 8.08.

Upper: Loco 6.29, październik 6.11, listopad 6.09, styczeń 6.07, marzec 6.09, maj 6.09, lipiec 6.10, wrzesień 6.10.

BREMA: Loco 10.24, październik 9.40, grudzień 9.61, styczeń 9.69, marzec 9.79, maj 9.84, lipiec 9.92.

ALEKSANDRIA Sakkelaridis: Listopad 13.35, styczeń 13.77, marzec 13.91.

„Giza”: Listopad 13.23, styczeń 13.28, marzec 13.29.

Ashmouni Październik 10.58, grudzień 10.64, luty 10.65, kwiecień 10.65.

OD LILIPUTA DO GIGANTA

Istniejąca od roku 1931 jedna z pierwszych poważniejszych fabryk proszku do pieczenia i wielu innych artykułów spożywczych p. f. Spożywczo - Chemiczne Zakłady Przemysłowo Handlowe „Liliput” Ska z o. o., dzięki klientelii i sprężystemu kierownictwu wykazuje stały rozwój. Poza popularnymi proszkami do pieczenia, budyniami, galaretkami itp. artykułami firma „Liliput” wypuściła ostatnio na rynek mączkę odżywcza dla dzieci i dorosłych p. n. „Gigant” która dzięki swoim właściwościom odżywczym i zaletom zdobywa sobie z dnia na dzień coraz większe uznanie konsumentów.

Zdarzenia i ludzie

Bank Angielski i wojna...

Historia pierwszych dni wojny 1914 roku w zwierciadle stosunków bankowych

Wojna światowa, największa klęska, jakiej ludzkość kiedykolwiek doznała, rozpoczęła się w pierwszych dniach sierpnia 1914 roku. W pamięci milionów ludzi pozostały owe dni najstraszniejszych doświadczeń i udrczeń, a pokolenie, które przeżyło te czasy, z pewnością wzdrygało się na myśl o nowej wojnie, której na szczęście uniknęliśmy w tych dniach.

Wraz z wypowiedzeniem wojny przez wielkie mocarstwa w roku 1914 zakończony został jeden rozdział historii świata i rozpoczęty został nowy. Miliony ludzi w najlepszym wieku traciło w tej walce życie, a wraz z nimi zginęła ogromna rezerwa sił społecznych, Ambitni władcy i podstarzali meżowie stanu wydali rozkaz, by skomplikowany mechanizm handlu światowego, który podczas długiego okresu pokojowego tak doskonale i korzystnie funkcjonował, został zniszczony. W oka mgnieniu zerwa-

ne zostały długoletnie, przyjazne stosunki między kupcami i ich kletkami; solidne papiery i weksle stały się bezwartościowymi świstkami. Mnóstwo doskonale prosperujących firm handlowych przestało istnieć.

Już na miesiąc przed wybuchem wojny daly się zauważyć oznaki grożącego nieszczęścia. Tragedia w Sarajewie wisiła, jak czarna, groźna chmura nad kontynentem, przerażając nawet najsilniejsze jednostki i największych optymistów. Niepewność ta została jeszcze spotęgowana, gdy 23-go lipca 1914 roku rząd austriacko-węgierski wysłał do Serbii ultimatum, żądając zadośćuczynienia za wydarzenia w Sarajewie oraz odpowiedzi w ciągu 48 godzin. Ci, którzy orientowali się w polityce zagranicznej, byli przekonani, iż we wschodniej Europie wybuchnie teraz wojna, ale tylko nieliczni ludzie myśleli o tym, iż wojna bałkańska obejmie cały świat.

Nieszczęście zaczęło się jednak roz- wijać ze zdumiewającą szybkością, a kupcy śledzili bieg wydarzeń ze wzrastającym niepokojem. Na giełdach towarów i papierów wartościowych panoszyły się coraz bardziej niepokojące pogłoski i międzynarodowe papiery zaczęły tracić na wartości. Dnia 27-go lipca, t. j. w cztery dni po wysłaniu ultimatum austriacko-węgierskiego, w Paryżu i w Brukseli zamknięto giełdy papierów wartościowych. 28-go Austro-Węgry wypowiedziały wojnę Serbii. W dwa dni później rząd rosyjski nakazał częściową mobilizację. Tego samego dnia stopa dyskontowa Banku Angielskiego podnie- siona została do 4 proc., zaś 31-go lipca, gdy się dowiedziano o ogólnej mobilizacji Rosji, Bank Angielski podniósł stopę dyskontową do 8 proc. Równocześnie zamknięto londyński „Stock Exchange”, zaś dzień obrachunków przesunięto z połowy sierpnia na 27 sierpnia.

W międzyczasie zamknięto także gieł- dę hamburską, a 31 lipca zarząd giełdy berlińskiej zakomunikował członkom, iż notowania kursów się nie odbędą. We Francji popyt na złoto był ogromny; banki obłożone były przez klientów. — 31-go lipca Bank Francuski podniósł sto-

pę procentową z 3,5 proc. na 4,5 proc. Tego samego dnia Reichsbank, który wypłacił dotychczas 200 milionów złota, podniósł swą stopę procentową z 4 proc. do 5 proc.

Na dwa tygodnie przed wypowiedze- niem wojny giełdciarze, znający wszystkie tajemnice rynku, wyweszli, iż londyńska filia Banku Dreźnieńskiego poz- bywa się swoich angielskich papierów wartościowych i radzi swym klientom czynić to samo. Ci, którzy zorientowali się w sytuacji, uważali to za ostrzeżenie i byli przygotowani na najgorsze.

W miarę wzrastania kryzysu, nacisk na Bank Angielski i banki akcyjne sta- wał się coraz większy. Popyt na złoto był tak wielki, iż instytucje musiały wy- powiadać kredyty. Ucierpieli na tym bar- dzo dyskontarzy wekslowi, którzy musieli się zwrócić o pomoc do Banku An- gielskiego. Jak zawsze w okresach kry- zysu, czynił on wszystko, co możliwe, celem poparcia swych klientów. 30 lipca dyskontowano weksle „brokerów” po- czątkowo po 6 proc., zaś w późnych go- dzinach wieczornych po 10 proc. Pier- wszego sierpnia stopa dyskontowa pod- niesiona została czasowo do 10 proc.

(Dalszy ciąg jutro).

Pracownia Okryć Damskich i Futer **H. Goldlust** Piotrkowska 131 powrócił z Paryża

Telefon 165-62 z najnowszymi modelami

PRZEŁOM REWELACYJNY W BIOCOSMETYCE

ODMLADZAJĄCA PROWITAMINA „A” w kremie WIECZNEJ MŁODOŚCI

firmy KWIAT ŚNIEŻNY
Pierwsza próba przechodzi najsmielsze oczekiwania. Żądać we wszystkich perfumeriach broszurki o tym CUDOWNYM KREMIE. Wszędzie do nabycia.

FOTOKOPIA
dokumentu, wykonana PISMEM CZARNYM na TLF BIAŁYM, jest do ZŁUDZENIA PODOBNA do ORYGINAŁU i stanowi NIEZBITY RZECZOWY DOWÓD, jak się mówi: „MAM DOWÓD CZARNE na BIAŁYM”. Wykonanie fotokopii na poczekaniu. Cena umiarkowana. KOKOTEK, Cegielniana 53.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

Centralna lecznica zębów

i CHIRURGII JAMY USTNEJ w ŁODZI.
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY
ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83
Ord. od 9 r. do 8 w., w niedziele i święta od 10-1. RENTGEN.
Stomatolog przyjmuje od 9-11.

LEK.-DENT. ŻADZIEWICZ.

LEKARZ - DENTYSTA
FELIKS SEIDENGART
POWRÓCIŁ
Zamenhofa Nr. 1
tel. 139-26
godz. przyj. 10-1 i 3-7

Dr. med. **L. LIEBESKINDOWA**
obecnie **DR. MED. L. NEUMARKOWA**
CHOR. DZIECI
przeprowadziła się na ul.
Andrzeja 4, tel. 170-50

LEKARZ-DENTYSTA
JAKUB KARMAZYN
powrócił
Południowa 2 tel. 11436.

Poszukujemy na dzierżawę
60-70 KROSIEN ANG. GŁADKICH i KOLOROWYCH od 36-54 wraz z maszynami przygotowawczymi. Oferty sub „Dzierżawa” do „Republiki” 25-2

DR. med. S. HEINRICH
chor. dzieci i wewnętrzne POWRÓCIŁ.
ul. CEGIELNIANA 15, fr. I p. tel. 147-67.
Szczepienie ochronne przeciwdiftery-
czne. Gabinet elektro i światłolecznicy
dr. S. Heinricha. Leczenie krótkimi fa-
lamami, diatermia, Jampą kwarcowa, dia-
nix'em, galwano-faradyzacja i t. p.
Leczenie wszelk. aparatami również
w domu pacjentów. Czynny od 10-2
i 3-8 wieczorem.

LEKARZ-DENTYSTA
Z. Gordin
POWRÓCIŁA
ul. 11-go Listopada 18
tel. 264-71.

DR. MED.
JAN ZYTKIEWICZ
CHOROBY WEWNĘTRZNE
elektrodiagnostyka, elektroterapia
WRÓCIŁ Z ZAGRANICZNY
Piotrkowska 97, róg Andrzeja
godz. przyjęcie 7-8 wiecz.

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
POWRÓCIŁA.
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

OGŁOSZENIE.

„Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje w pobliżu dworca kolejowego lokalu o powierzchni użytkowej od 600 do 800 metrów kwadratowych, w których można byłoby urządzić Miejskie Schronisko Turystyczne na 170 łóżek.

Właściciele posesji łódzkich, dysponujący lokalami, odpowiadającymi powyższemu wymogom, zechcą złożyć w terminie do dnia 1 listopada 1938 roku do biura Wydziału Gospodarczego (ul. Zawadzka nr. 11) szczegółowe oferty wraz z planami lokalu.”

Łódź, dnia 5 października 1938 r.
ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

Matki

Zapisujcie swe niemowlęta do

„Kropki Mleka”

DOKTOR

HENRYKOWSKI

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.

TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8-11-ej i od 6-9-ej wieczór
w niedziele i święta od 9-12.30.

DR. MED.

WŁ. ŻADZIEWICZ

STOMATOLOG
Spec. chor. i chir. zębów i jamy ustnej.

PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.
Przyjmuje od 3-7.

RENTGEN.

DR. MED.

A. Kleszczelski

UROLOG
Spec. chor. nerek, pęcherza i dróg moczowych
POWRÓCIŁ

Al. Kościuszki 60, tel. 174-99

DR. MED.

AL. KOPCIOWSKI

POWRÓCIŁ
Piotrkowska 8

Telefon 232-55.

DR.

Rosenzweig

powrócił

Piłsudskiego 72, tel. 128-74

DR.

M. Lerner

CHOR. DZIECI
POWRÓCIŁ.

Zachodnia 64, tel. 113-09

Przyjmuje od 3-5 pp.

DR. MED.

Kacnelson

CHOR. NERWOWE

powrócił

Piotrkowska 82 tel. 164-19

przyjm. od 6-8 w.

DOCENT DR. MED.

BENEDYKT DYLEWSKI

POWRÓCIŁ
CHOROBY USZU, NOSA I CARDLA.
WADY MOWY I GŁOSU,
przyjmuje od 4-6 pp. prócz niedziel i świąt.

ul. Bandurskiego 12 tel. 222-80.
Bisk.

Kupno i sprzedaż

FUTRA, palta łapkowe, karakulowe, fokowe oraz meskie na najdogodniejszych warunkach poleca: H. Luft, ul. 11 Listopada 7, tel. 259-27. Urzędnikom rabat. 12/X

KNIPPENBERGA tapczany, kozełki, wkłady do łóżek, Piotrkowska 116.

SKLEP dobrze prosperujący z komfortowym urządzeniem do odstąpienia. Żeromskiego 57 (Owocarnia).

PLAC narożny Napiórkowskiego 111, 1050 m. kw., okazynie tanio do sprzedania. Wiadomość u adwokata Korwin-Korotkiewicza, Narutowicza 74, telef. 227-75.

OKAZJA! Motor samochodowy marki Buick, wraz ze skrzynką biegów, starterem i dynamem, po generalnym remoncie do sprzedania. Wiadomość: Administracja „Expressu Ilustrowanego” Łódź, Piotrkowska nr. 49.

Lokale

PIĘKNE MIESZKANIA 4 i 5 pokojowe z ł. 180 na II i III piętrze w nowoczesnym domu, Gdańska 26 do wynajęcia. 6

U SAMOTNEJ Pani do oddania pokój panu lub małżeństwu, z wygodami Al. I-go Maja 49, m. 3.

2 POKOJE z kuchnią, wygodny, wolne od podatku od zaraz do wynajęcia. Senatorska 34, róg Kilińskiego.

DO WYNAJĘCIA

umeblowany pokój z wszelkimi wygodami, centralne ogrzewanie, telefon w luksusowym domu dla solidnego pana. Oglądać od 3-5. Gdańska 43, m. 2. 20-2

POKÓJ komfortowy, event. z poczekalnią do wynajęcia. Telef. 207-93.

4 LUB 5 POKOI z kuchnią i wszelkimi wygodami w ładnym i spokojnym domu do wynajęcia. Andrzeja nr. 31, tel. 143-89, 226-41.

DO WYNAJĘCIA panu duży pokój frontowy, słoneczny, trzykondygnacyjny umeblowany. Telefon, łazienka Piotrkowska 166, I p. front.

Soczyste jabłka, gęste i słodkie wino i jak właściwie powstają, pyszna legumino?

za pomocą **Żelatyny mielonej** dr. OETKERA

Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni plece sama” jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych i księgarniach. Cena obniżona 30 groszy.

Posady

POSZUKIWANA panna do 2-letniej dziewczynki od zaraz. Zgłoszenia: ul. Gdańska 76, m. 7, 9-11 i 14-17.

ENERGICZNY uczytelnik, lat 24, kawaler, po odbyciu służby wojskowej poszukuje jakiegokolwiek pracy. Referencje jaknajlepsze. Kilińskiego 142, m. 7. Wodecki Wacław.

BUCHALTER bilansista, znający ustawy podatkowe, potrzebny do fabryki włókienniczej na godziny. Oferty z opisem działalności, warunkami i referencjami pod: „Buchalter X. Y. Z.” do Adm. Republiki.

Rozmaite

FOTOKOPIUJEMY dokumenty, plany, wizerunki itd. dobrze, tanio i szybko. Przekonajcie się sami! „Intro”, Łódź, Piotrkowska 80. 16.10.

OBIADY prywatne, pierwszorzędne na żądanie dietetyczne. Piotrkowska 58/8 front, telefon 112-14.

KONFEKCJE męska i damska przyjmę w komis, posiadam sklep z dużą wystawą na Piotrkowskiej. — Oferty „A. 600”. 10.

Nauka i wychowanie

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura, Konwersacja, Gramatyka, Tłumaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna; Południowa 20, m. 20 I-sza lewa of. parter

RUTYNOWANA nauczycielka udziela lekcji gry fortepianowej. Ceny przystępne. Legionów 57, Agińska.

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2-3.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a. front zastać od 4-8 po poł.

KINO

DZIŚ UROCZYSTA PREMIERA przepięknego filmu w języku żydowskim

URANIA „MATECZKA” (MAMELE) MOLLY PICON

W roli tytułowej uroczą bohaterka filmu „Idi mitn fidi”

Cegielniana 2

Reżyseria: KONRAD TOM i JÓZEF GREEN

Muzyka: ABRAM ELSZTEJN.

Tel. 107-34.

Początek seansów o godz. 4-ej pp. w sobotę, niedzielę i święta o godz. 12-ej.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęcia Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14, Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24, dział mielski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7.— miesięcznie. Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mmi. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubniewe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.